

20

**Any
Sacerdotal**

**Ponències
curs 2009-2010**

Arquebisbat de Tarragona

Col·lecció Tau - Documents, n. 20

Edita: Arquebisbat de Tarragona
Pla de Palau, 2
43003 Tarragona

Dipòsit legal: T.466.2009

Imprès a Impremta Barnola, SL - Guissona

© de l'edició: Arquebisbat de Tarragona

© del text: Els seus autors

Arquebisbat de Tarragona

Any Sacerdotal

**Ponències
curs 2009-2010**

Col·lecció Tau - Documents, n. 20

**Arquebisbat de Tarragona
2010**

**L'Any Sacerdotal
a l'arxidiòcesi
de Tarragona**

**Jornades de reflexió
curs 2009-2010**

Temes tractats

5 d'octubre de 2009 L'espiritualitat del prevere des de l'afirmació de la identitat pròpia. L'espiritualitat del prevere alimentada en el ministeri pastoral.

D. Saturnino Gamarra, de la diòcesi de Vitòria

16 de novembre de 2009 El prevere, home de Déu, home de fe. Porta Déu al món. La santedat del prevere. La pregària, la litúrgia de les Hores.

D. Saturnino Gamarra, de la diòcesi de Vitòria

21 de desembre de 2009 Partir novament de Crist, el model de pastor, el criteri d'actuació, la referència de vida. Re-presentem el Crist! (recés d'Advent)

Sr. Arquebisbe, Mons. Jaume Pujol

18 de gener de 2010 L'eucaristia, centre de la vida sacerdotal, font d'espiritualitat, de servei i de comunió. La presidència de la celebració eucarística i la presidència de la comunitat confiada.

Mn. Rafael Serra

8 de febrer de 2010 Déu, el primer en tot. La primacia de la gràcia. El celibat pel Regne. (recés)

P. Josep M. Soler, abat de Montserrat

29 de març de 2010 Som preveres de l'Església de Tarragona. La fraternitat sacerdotal. Escoltar-nos entre nosaltres. El bisbe i els preveres. La promesa d'obediència al bisbe. Un únic ministeri i diversitat de maneres d'exercir-lo.

*Mons. Agustí Cortés,
bisbe de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat*

- 12 d'abril de 2010** El sagrament de la reconciliació ens fa servidors de la misericòrdia de Déu. L'acolliment de les persones. Ser humà en tot i per tothom. Opció pels pobres, l'austeritat de vida.
D. Saturnino Gamarra, de la diòcesi de Vitòria
- 24 de maig de 2010** Escolta i anunci de la Paraula. Els preveres, educadors de la fe dels seus germans. Catequesi. Homilia.
*Mons. Sebastià Taltavull,
bisbe auxiliar de l'arxidiòcesi de Barcelona*
- 21 de juny de 2010** El prevere davant els reptes d'avui. Dificultat creixent d'atendre la pastoral ordinària per la manca de preveres i per l'entorn social. Els condicionaments personals, dificultats i futur. La salut del cos i de la ment. Viure en pau i alegria la vocació i el servei. L'acompanyament que necessita el prevere.
*Mn. Ramon Prat,
vicari general de la diòcesi de Lleida*

Ponències

Es publiquen únicament les ponències de les quals tenim el text escrit.

Recés d'Advent (21 de desembre de 2009)

Sr. Arquebisbe, Mons. Jaume Pujol Balcells

PARTIR NOVAMENT DE CRIST, EL MODEL DE PASTOR. EL CRITERI D'ACTUACIÓ, LA REFERÈNCIA DE VIDA. RE-PRESTEM EL CRIST!

Presentació

Estem meditant durant aquestos mesos sobre el sacerdoci. Tota la nostra vida, des que Déu ens cridà al sacerdoci és un meditar i *aprofundir sobre la nostra identitat*. Avui hi tornem. Demano al Senyor que ens il·lumini i ens faci penetrar en els punts centrals de l'Any Sacerdotal, que segons el sant pare Benet XVI «té com a finalitat afavorir la tensió de tot prevere envers la perfecció espiritual de la qual depèn sobretot l'eficàcia del seu ministeri, i ajudar per damunt de tot els sacerdots, i amb ells tot el poble de Déu, a redescobrir i enfortir més la consciència de l'extraordinari i indispensable do de gràcia que el ministeri ordenat representa per a qui l'ha rebut, per a l'Església sencera i per al món, que sense la presència real de Crist estaria perdut».¹

De manera resumida els objectius proposats pel papa Benet XVI són: «Promoure el compromís de renovació interior de tots els sacerdots, perquè el seu testimoniatge evangèlic en el món d'avui sigui més intens i incisiu»; «afavorir la tensió dels sacerdots cap a la perfecció espiritual, de la qual depèn sobretot l'eficàcia del seu ministeri», «per a fer que es percebi cada cop més la importància del paper i de la missió del sacerdot en l'Església i en la societat contemporània».

Seria interessant que poguéssim posar com a títol «El sacerdot avui», intentant revaloritzar-lo enmig del món, en els nostres pobles i en les persones com a home dedicat a les coses de Déu; home de pregària i adoració, de fidelitat al Pare; intercessor i guia de la comunitat; dispensador del seu amor a través dels sacraments, especialment el de l'eucaristia, signe suprem de l'entrega de Jesús; testimoni de la misericòrdia de Déu enmig d'un

¹ Benet XVI, 24 de juny de 2009.

món ferit; instrument de consol i de caritat pels qui sofreixen; missatger d'una esperança que, fonamentada en Crist ressuscitat, s'obre camí vers la vida eterna.

I

L'Any Sacerdotal, un moment de gràcia

La commemoració del 150è aniversari de la mort de sant Joan Maria Vianney pot ser una ocasió providencial per a tots nosaltres. Un moment de gràcia: quanta gent està pregant pels sacerdots aquest any i sempre!

Aquesta commemoració no ha de quedar només en un record d'un personatge del passat, com sant Joan Maria Vianney, certament admirable, sinó que cal omplir-la d'actualitat per tal que tota l'Església i també nosaltres, els preveres, ens adonem de la importància del paper i de la missió que tenim en l'Església de Déu i en la societat del nostre temps. Us convido durant aquest temps a meditar sobre el nostre sacerdoti a la llum de la figura d'aquest pastor que va ser un ministre sant i va viure un ministeri sacerdotal ple.

«Tingueu els mateixos sentiments que tingué Jesucrist» (Fl 2,5)

El lema de l'Any Sacerdotal per ell mateix ja és un gran punt de reflexió: «Fidelitat de Crist, fidelitat del sacerdot.» El model de la nostra vida és i

serà sempre nostre Senyor Jesucrist. Com a Església, i com a preveres, nosaltres anunciem Jesús de Natzaret, mort i ressuscitat, de la mateixa manera que a l'inici de la predicació apostòlica Pere s'adreçava a la família de Corneli dient-los «Parlo de Jesús de Natzaret» (Ac 10,38), tal com Pau afirmava a la sinagoga de Tessalònica: «El Messies és aquest Jesús que jo us anuncio» (Ac 17,3), i tal com Joan escrivia a l'inici de la seva carta de manera profunda: «Us anunciem el qui és la vida eterna, que estava amb el Pare i se'ns ha manifestat» (1Jn 1,2).

De la mateixa manera també nosaltres, cada dia, amb la nostra vida i amb el nostre ministeri, afirmem que Jesús és el Senyor i «ho fem amb l'alegre certesa que aquesta veritat coincideix amb les expectatives més profundes del cor humà».² És justament el misteri de l'encarnació del Verb de Déu, que contemplem especialment en aquest temps d'Advent, l'objecte central de la nostra predicació i del nostre testimoniatge en l'Església i en el món.

Deia Benet XVI en carta del 10 de març d'aquest any 2009: «En el nostre temps, en què en àmplies zones de la terra la fe està en perill d'apagar-se com una flama que no troba el seu aliment, la prioritat que està per damunt de totes és fer present Déu en aquest

² Benet XVI. Discurs a la Congregació per al Clergat, 16 de març de 2009.

món i obrir als homes l'accés a Déu. No a un déu qualsevol, sinó al Déu que va parlar al Sinaí, al Déu en el rostre del qual reconeixem l'amor portat fins a l'extrem (cf. Jn 13,1), Jesucrist crucificat i ressuscitat. L'autèntic problema en aquest moment actual de la història és que Déu desapareix de l'horitzó dels homes i, amb l'apagar-se de la llum que prové de Déu, la humanitat es veu afectada per la manca d'orientació, els efectes destructius es posen cada vegada més de manifest.» No som catastrofistes: som homes d'esperança, però no podem obviar la realitat que contemplem.

Quin repte més gran tenim! Portar Déu al món, portar Crist al món, sent nosaltres Crist. Amb la paraula, amb el testimoniatge de la nostra vida.

El papa Benet XVI, parlant de l'apòstol Pau i de la centralitat de Crist en la seva predicació deia: «En definitiva, hem d'exclamar amb sant Pau: «Si tenim Déu amb nosaltres, qui tindrem en contra?» (Rm 8,31). I la resposta és que res ni ningú «no ens podrà separar de l'amor de Déu que s'ha manifestat en Jesucrist, Senyor nostre» (Rm 8,39). Per tant, la nostra vida cristiana se sosté en la roca més estable i ferma que podem imaginar. D'ella traiem tota la nostra alegria, com ho escriu precisament l'apòstol: «Em veig capaç de tot gràcies a aquell qui em fa fort» (Fl 4,13).³

³ Benet XVI. Audiència, 8 de novembre de 2006.

Sabem prou bé què va significar la fidelitat de Crist. L'himne que l'apòstol Pau recull i insereix a la carta als filipencs ho proclama de manera meravellosa. La vida de Jesús és presentada com una *kénôsi*, un abaixament: «Ell que era de condició divina, [...] es va fer no res [...], i es féu obedient fins a la mort, i una mort de creu» (cf. Fl 2,6), i essent fidel a la seva opció d'amor va salvar el món. La seva fidelitat és la conseqüència del seu amor pels homes que no ha conegut cap límit.

És a partir de la fidelitat de Crist, que Pau exhorta els cristians de Filipis a tenir els mateixos sentiments que va tenir Jesucrist. És també a partir de la fidelitat de Crist, que l'Església ens demana la nostra fidelitat. La fidelitat a la nostra opció d'amor i servei que un dia vam manifestar solemnement davant l'Església reunida i que cada any renovem. L'exacte compliment dels nostres deures, que no són una càrrega feixuga, sinó unes ales que ens permeten volar alt. És una cosa bona revisar en la nostra pregària les promeses fetes el dia de la nostra ordenació sacerdotal renovades cada any en la missa crismal.

Sant Joan Maria Vianney va viure aquesta fidelitat en un grau extraordinari vivint de manera ordinària la seva vida de pastor d'una petita parròquia rural. El beat Joan XXIII escrivia d'ell ara fa cinquanta anys: «Persuadits que "la grandesa del sacerdot consisteix en la imitació de Jesucrist", els

sacerdots, per tant, escoltaran més que mai la crida del Mestre diví: “Si algú vol venir amb mi, que es negui ell mateix, que prengui la seva creu i que em segueixi.” Del sant Rector d’Ars s’explica que havia meditat amb freqüència aquesta frase de nostre Senyor i procurava posar-la en pràctica. Déu li va fer la gràcia que romangués heroicament fidel i el seu exemple ens guia encara pels camins de l’ascesi, en la qual brilla amb gran esplendor per la seva pobresa, castedat i obediència.»⁴

La fidelitat en el nostre ministeri es pot comparar amb la paràbola dels talents en la qual l’amo que retorna del viatge s’adreça a dos dels seus servents amb aquestes paraules consoladores: «Molt bé, servent bo i fidel! Has estat fidel en poca cosa; jo t’encomandaré molt més» (Mt 25,21).

«Vosaltres sou els meus amics» (Jn 15,14)

Estic convençut, i també vosaltres, que la nostra vida i ministeri es fonamenten en la nostra relació personal i íntima amb Crist, que ens fa partícips del seu sacerdoci. Aquesta vinculació Jesús la situa en l’àmbit de l’amistat: «Vosaltres sou els meus amics», ens diu. Avui escoltem aquestes mateixes paraules.

La iniciativa va partir d’ell. Va ser Jesús qui ens va elegir com a amics i és en clau d’amistat que entén la

nostra vocació. Va designar els Apòstols «perquè estiguessin amb ell i per enviar-los a predicar» (Mc 3,14). El primer va ser «estar amb ell», con- viure amb ell, per a conèixer-lo de prop, no d’oïdes. Ell els va obrir el cor. Com a amic, res no els va amagar. Ells van poder conèixer, fins i tot, la seva debilitat, el seu cansament, la seva set, el seu somni, el seu dolor per la ingratitude o pel rebuig obert, la por en la seva agonia... Conèixer-lo a ell, en aquesta experiència d’amistat, supera tot coneixement, afirma sant Pau (cf. Fl 3,8-9).

Aquesta amistat, nascuda de Jesús i oferta gratuïtament, és un do valuós i esplèndid. És una experiència desitjada i generadora de «vida, i vida abundant». El primer és conèixer-lo i estimar-lo personalment. El coneixement i l’amor ens fan testimonis: «Us anunciem allò que existia des del principi, allò que hem sentit, que hem vist amb els nostres ulls, que hem contemplat, que hem tocat amb les nostres mans. Us parlem del qui és la Paraula de la vida. [...] Us anunciem allò que hem vist i sentit, perquè també vosaltres tingueu comunió amb nosaltres, que estem en comunió amb el Pare i amb el seu Fill Jesucrist. Us escrivim tot això perquè la vostra joia sigui completa» (1Jn 1,1.3-4).

El Senyor ens envia a «ser els seus testimonis». A l’*Evangelii nuntiandi* llegim que el món d’avui atén més els testimonis que els mestres, i que, si atén els mestres, és perquè són

⁴ Joan XXIII, *Sacerdotii nostri primordia*.

testimonis.⁵ Amb la força de l'Esperit Sant, els Apòstols confessaran després de la Pasqua: «Som testimonis» (Ac 3,15). També el nostre món necessita avui que els sacerdots sortim al seu encontre dient «som testimonis», «allò que hem vist i sentit us ho anunciem».

La font d'aquest anunci es troba en la intimitat amb Jesús: «El món exigeix als evangelitzadors que li parlin d'un Déu al qual ells mateixos coneixen i tracten familiarment, com si estiguessin veient l'Invisible.»⁶

El Sant Pare, en la Carta de convocatòria de l'Any Sacerdotal, ens invita a «perseverar en la nostra vocació d'amics de Crist, cridats personalment, elegits i enviats per ell». Una clau fonamental per a viure aquest Any Sacerdotal ha de ser «renovar el carisma rebut», la qual cosa implica «enfortir l'amistat amb l'amic».

Som conscients que aquesta amistat, nucli de la nostra vida i ministeri, és un «tresor en gerres de terrissa» (2Co 4,7); reconeixem les nostres fragilitats i pecats; les nostres mans són humanes i febles. Això no obstant, confessem amb Maria, Senyora nostra, que en els pobres i dèbils Déu continua fent obres grans.

Demanam al Senyor que siguem efectivament amics de Jesús, configurats amb el Crist, homes de pregària, il-

lusionats amb l'elecció que ell ha fet de nosaltres.

II

El ministeri específic del prevere⁷

En els darrers anys, la identitat del prevere s'ha vist sovint qüestionada. Malgrat tots els interrogants, podem dir que el prevere troba sempre i invariablement la font de la seva identitat en Crist pastor, sacerdot de la Nova Aliança.

La nostra identitat ens l'ha donat el Senyor, no el món, ni les seves necessitats o circumstàncies concretes. Nosaltres estem units al Redemptor del homes i per això davant nostre s'obre el camp immens de servei als homes i dones per tal de portar-los la salvació de Crist en l'Església; un servei que és a imitació del Senyor, que dóna la vida per les seves ovelles, un servei de donació completa.

La nostra configuració íntima a Crist, pastor, va més enllà del compliment dels actes propis del nostre ministeri. Sant Joan Maria Vianney va fer de la pregària l'ànima de la seva vida, moltes vegades pregària personal i silenciosa davant del sagrari de la parròquia d'Ars.

La pobresa i la castedat van ser en el sant Rector extraordinàries. Ell va seguir Crist pobre, cast i obedient:

⁵ Cf. PAU VI, Exhortació apostòlica *Evangelii nuntiandi*, 41.

⁶ *Ibid.*, 76.

⁷ Aquest punt el baso sobretot en la carta de Joan Pau II als preveres de l'any 1986, dedicada precisament a Joan Maria Vianney.

la pobresa li feia dir: «El meu secret és molt senzill: donar-ho tot i no conservar res»; la castedat lluïa en la seva mirada, i l'obediència a Crist es traduïa en obediència a l'Església i al seu bisbe, encarnada en l'acceptació de la càrrega de rector, una responsabilitat que molts cops el deixava ben abatut.

De tota manera, per a configurar-se íntimament a Crist cal fer un pas més. «Qui no pren la seva creu i em segueix no és digne de mi», diu el Senyor. També en això sant Joan Maria Vianney ens dóna exemple a tots. Les creus se li van presentar en l'exercici del ministeri: incomprendiments, gelosies d'alguns companys preveres, fins la temptació de la nit fosca...

També en tot això nosaltres ens hi sentim reflectits. La nostra santificació personal no solament ens fa un bé immens a nosaltres mateixos sinó que santifica el poble de Déu que se'ns ha encomanat. Deia Joan Pau II: «Mitjançant el seu ministeri el sacerdot il·lumina les persones, guiant-les en les seves consciències i donant-los els sagraments. Aquests sagraments són, en efecte, actes del mateix Crist, l'eficàcia del qual no disminueix per les imperfeccions o per la indignitat del ministre. Però el resultat depèn també de les disposicions personals de qui els rep, i aquestes són afavorides en gran manera per la santedat personal del sacerdot, pel seu testimoni visible, així com pel misteriós intercanvi de mèrits en la comunió dels sants.»

«Se la posa a les espatlles ple d'alegria» (Lc 15,5)

Els mateixos que van ser cridats per a «estar amb ell» van ser «enviats a predicar». La missió apostòlica és constitutiva de la vocació. La nostra missió és la de Jesús mateix: «Com el Pare em va enviar, així us envio jo», i ha de dur-se a terme com ho va fer Jesús: «Jo sóc el bon pastor.»

La imatge del «bon pastor», recordada i admirada en les primeres comunitats en referència a Crist ressuscitat i present enmig de la seva Església, va servir també per a identificar els qui, en nom de Crist, tenien cura de la comunitat cristiana: «Vetlleu per vosaltres mateixos i per tot el ramat, del qual l'Esperit Sant us ha fet encarregats perquè pastureu l'Església de Déu» (Ac 20,28).

La tasca del pastor és cuidar, guiar, alimentar, reunir i cercar. Cercar és avui especialment necessari. Des del si del Pare, el Senyor va venir a cercar la humanitat perduda.⁸ La paràbola del bon pastor dóna fe d'això i en la paràbola del bon samarità l'home apallissat al camí representa la humanitat caiguda, davant la qual, commogut, Crist s'inclina, el cura i l'aixeca. Ell va venir a cercar els allunyats i a oferir-los l'amor de Déu. Va venir a cercar l'ovella perduda i, compadit, se la va posar a l'espatlla ple d'alegria, com ho narra sant Lluç. Va cercar els

⁸ Cf. JOAN PAU II, Carta apostòlica *Tertio millennio adveniente*, 7.

dos d'Emmaús, la mateixa tarda de Pasqua. Va cercar els Apòstols en la seva por i desil·lusió i els va regalar el buf de l'Esperit Sant. També avui Jesús surt cada dia a cercar-nos i no deixa d'enviar-nos la força del seu Esperit, agent principal de l'evangelització.⁹

Cercar és avui tasca del bon sacerdot. Les nostres cledes van minvant. Les paraules «encara tinc altres ovelles que no són d'aquest ramat, i també les he de guiar. Elles escoltaran la meua veu, i hi haurà un sol ramat i un sol pastor» (Jn 10,16) continuen ressonant en el nostre cor. «Surt [...] i insisteix», deia el rei, per a celebrar el banquet (cf. Lc 14,15-24). Tots els homes són ovelles del ramat que Déu estima. Per tant, seguint els passos de Jesucrist, el pasturatge del sacerdot no és sedentari, sinó a camp obert. Per això ens sentim tan orgullosos dels sacerdots que anuncien l'evangeli en altres països.

Cercar és treball *missioner*. *Se'ns va preparar a molts, preferentment, per a tenir cura d'una comunitat ja constituïda.* Avui, en canvi, quan en molts de nosaltres ha augmentat l'edat, a més de tenir cura de la comunitat existent, el Senyor ens demana «conduir altres ovelles a la cleda». És temps de «nova evangelització» i de primer anunci en el nostre territori. En aquesta tasca, la comunitat i el

pastor, al mateix temps, han de ser avui els missioners. D'aquí que el bon sacerdot sigui conscient, i sàpiga bé, en quina mesura ha de donar suport als laics i comptar amb ells. Així mateix, ha d'unir esforços amb els diferents carismes de la vida consagrada. De tot això ens en parla el Papa en la seva Carta de l'Any Sacerdotal.

Demana el Senyor, d'altra banda, que el Pare no ens tregui del món. Els sacerdots, com Crist mateix, som al món i som per al món, sense ser del món. Així ho va demanar Jesús al Pare en l'últim sopar amb els Apòstols. L'Església està plantada en el món i és per als homes, però no és del món. Així som els pastors. I aprenem de Jesús que «Déu ha estimat tant el món que ha donat el seu Fill únic [...]. Déu no ha enviat el seu Fill al món perquè el món fos condemnat, sinó per salvar-lo per mitjà d'ell» (Jn 3,16-17). Aquesta missió, moltes vegades, és dolorosa per a nosaltres per les circumstàncies en què l'hem de realitzar, i això ens uneix a la creu de nostre Senyor Jesucrist. Confiant en la paraula de Crist, recordem en els moments de dolor que el Senyor va prometre la benaurança als perseguïts, als qui sofreixen, als qui ploren.

Sabem que som instrument sacramental de l'acció salvadora de Crist, i en conseqüència hem de ser amb la nostra vida transparència de l'amor de Déu que salva el món estimant els germans. La resposta diària de Déu a un món allunyat, d'esquena al seu

⁹ PAU VI, Exhortació apostòlica *Evangelii nuntiandi*, 75.

amor, és continuar enviant el seu Fill únic per a salvar-lo. Això es realitza de manera plena en la celebració de l'eucaristia, en la qual el Fill s'ofereix al Pare per a la salvació del món. Testimonis excepcionals d'això som els sacerdots, no sols amb la celebració litúrgica, sinó fent de la nostra vida, «per Crist, amb ell i en ell», una ofrena permanent. Diu el Papa, citant el sant Rector d'Ars: «Sempre que celebrava tenia el costum d'ofrir també la pròpia vida com a sacrifici: com n'és, de bo, per a un sacerdot oferir-se a Déu en sacrifici cada matí!»¹⁰

Volem compartir amb vosaltres que el cor del sacerdot que fixa la mirada en Jesús està ple d'amor, amor que té un nom extraordinari: *misericòrdia*. Sant Lluç posa la nostra perfecció a ser «misericordiosos», com el Pare ho és. I comentava el papa Joan Pau II que «fora de la misericòrdia de Déu, no hi ha una altra font d'esperança per a la humanitat».¹¹ Si això és així, el futur del món passa per la misericòrdia de Déu, de la qual nosaltres som ministres, especialment en el sagrament de la reconciliació. Nosaltres hem de rebre sovint en aquest sagrament el perdó i la misericòrdia de Déu que ens renoven. Regatejar esforços en l'exercici de la misericòrdia, tant en la vida de cada dia com en la disponibilitat

per a oferir a d'altres el sagrament de la reconciliació, és restar futur al món. El sacerdot, com Crist, és icona del Pare misericordiós.

Diu sant Joan que Crist va morir «per a reunir en un els fills de Déu que estaven dispersos». Ell és el Pastor que va donar la vida per a reunir el ramat. El sacerdot, que prolonga la missió de Crist, té també la missió essencial de «reunir», és a dir, de ser ministre de comunió fins donar la vida si cal. La fidelitat al Bon Pastor ens situa en l'expressió suprema de l'amistat: *donar la vida*, sigui quin sigui el prestigi o la situació! Donar la vida com diàriament ho feu, perquè «el deixeble no és més que el seu mestre».

Quantes vegades, com a sacerdots, hem de portar la creu en el ministeri! Beneïda creu de Crist, que sempre estarà present en les nostres vides. Portant la creu participem d'una manera especial en el ministeri.

Avui sona igualment amb força la pregària de Jesús: «Que tots siguin u, com tu, Pare, estàs en mi i jo en tu. Que també ells estiguin en nosaltres, perquè el món cregui que tu m'has enviat» (Jn 17,21). Fins a cinc vegades apareix aquesta petició en la pregària sacerdotal. La passió per la unitat és necessària en la vida d'un prevere, si no vol renunciar a la seva identitat de pastor. Passió per la unitat i per la comunió amb el bisbe, també amb els germans preveres, amb els laics i amb les persones de vida consagrada. Passió per la unitat i per la comunió de

¹⁰ BENET XVI, Carta per a l'Any Sacerdotal.

¹¹ BENET XVI, Homilia en la consagració del Santuari de la Divina Misericòrdia (17 d'agost de 2002).

tota l'Església diocesana i de l'Església sencera sota la guia del successor de Pere, evitant qualsevol desafecció i allunyament. Servir avui la comunió és un senyal clar de la nostra fidelitat a Crist, Bon Pastor.

Estem cridats a viure tot això en l'exercici de la caritat pastoral, la virtut que anima i guia la vida espiritual i ministerial del sacerdot. Amb ella imitem Crist, el Bon Pastor, amb ella li som fidels i amb ella unifiquem la nostra vida, amenaçada de dispersió. Gràcies a la caritat pastoral el nostre ministeri, més enllà d'un conjunt de tasques, es converteix en font privilegiada de la nostra santificació personal.

El prevere, un home de l'Advent

Ens trobem a la fi del temps d'Advent i esguardem ja la nit a Betlem quan es revela *l'amor de Déu que vol salvar tots els homes* (cf. Tt 3,5). Enguany hem escoltat Joan Baptista com crida al desert *obriu una ruta al Senyor, aplaneu-li el camí* (Lc 3,4), l'hem sentit també responent a la pregunta que li formulava la gent: «Així doncs, què hem de fer?» (Lc 3,10).

Com a preveres podem formular també la pregunta, tot i que la resposta ja ens ha estat donada pel Senyor i la coneixem prou bé. Al darrer sopar, Jesús ho posa de manifest. Ens diu que els deixebles són els seus amics, íntimament vinculats a ell, amb l'encàrrec de participar de la seva missió.

Jesús els demana —i ens demana a nosaltres— que estiguin units entre ells com ho estan Jesús i el Pare; una unitat que és i serà signe de credibilitat per al món.

A més, els demana —i ens demana a nosaltres— que s'estimin recíprocament i fraternalment, com els ha estimat Jesús, estimació que brolla del manament nou del Senyor i del gest de Jesús que va donar la vida pels amics. L'ofrena de Crist, pròpia del Bon Pastor, és de caràcter sacerdotal: per a la salvació dels homes.

La unitat i l'amor entre els deixebles són fecunds: donen fruit i a més els donen a conèixer com a deixebles del Senyor per tal que el món cregui.

La nostra mirada no està fixada només en la primera vinguda del Senyor, sinó que com a preveres dediquem tota la nostra vida a preparar la seva vinguda i en cada celebració eucarística repetim cada dia la nostra confiada esperança en el seu retorn.

Preparem la vinguda del Senyor¹²

Quan apleguem el poble de Déu, sobretot per la paraula del Déu viu, que aquest poble espera dels nostres llavis, i comuniquem la veritat de l'evangeli a tothom.

Quan portem les persones a donar glòria a Déu, amb el testimoniatge d'una vida exemplar.

¹² PO 4, 5 i 6.

Quan anunciem el misteri de Crist amb la predicació explícita, amb la catequesi i amb l'explicació de la doctrina de l'Església.

Quan servim humilment l'obra de la santificació introduint els homes en el poble de Déu, reconciliant els pecadors amb Déu i amb l'Església, alleujant els malalts, i sobretot oferint sacramentalment el sacrifici de Crist amb la celebració de l'eucaristia.

Quan reunim la família de Déu com a fraternitat i edifiquem la comunitat cristiana, i així eduquem els homes a assolir la maduresa cristiana.

Quan realitzem adequadament la missió apostòlica confiada per Crist, amb zel missioner entre els qui no creuen o s'han allunyat de Déu.

Quan estimem de veritat els més necessitats i busquem la manera d'ajudar-los, i fem de les nostres comunitats autèntics testimonis de l'amor de Déu a tots els homes.

El papa Joan Pau II, amb motiu del seu jubileu sacerdotal, escrivia aquestes lletres: «En acabar aquest testimoni sobre la meva vocació sacerdotal, desitjo dirigir-me a tots els germans en el sacerdoci: a tots sense excepció! Ho faig amb les paraules de sant Pere: “Per tant, germans, esforceu-vos més encara per refermar en vosaltres la crida i l'elecció de Déu; si ho feu així, mai no caureu” (2Pe 1,10). Estimeu el vostre sacerdoci! Sigueu fidels fins al final! Sapiguen veure en ell aquell tresor evangèlic pel qual val la pena donar-ho tot (cf. Mt 13,44).»

L'Advent és també temps d'esperança joiosa, justament el tercer diumenge, *gaudete*, la paraula de Déu ens ha convidat a l'alegria amb les paraules de Pau als filipencs: «Viviu sempre contents en el Senyor; ho repeteixo, viviu contents» (Fl 4,4). Nosaltres prediquem al poble fidel que han «d'arribar amb alegria a les festes de Nadal i celebrar-les solemnement amb el goig de l'Esperit» (col·lecta 3r Diumenge d'Advent), però també nosaltres, sacerdots, hem d'alegrarnos i celebrar de tot cor que el Senyor ens renova el seu amor.

Fa poques setmanes el papa Benet XVI parlava a un grup de preveres units a Ars en un recés internacional que tenia com a lema: «L'alegria de ser prevere: consagrat per a la salvació del món.» El Sant Pare remarcava: «Precisament allí resideix un dels reptes més grans del nostre temps. El sacerdot, home de la Paraula divina i de les coses sagrades, ha de ser avui més que mai un home d'alegria i d'esperança. Als homes que ja no poden concebre que Déu sigui amor pur, ell afirmarà sempre que val la pena viure, i que Crist li dona tot el seu sentit perquè estima els homes, tots els homes.»

Deia també «El prevere és l'home del futur; és aquell que s'ha pres seriosament les paraules de Pau: “Ja que heu ressuscitat amb Crist, cerqueu allò que és de dalt, on hi ha el Crist assegut a la dreta de Déu” (Col 3,1). Allò que es fa a la terra està en l'ordre dels

mitjans ordenats al fi últim. La missa és l'únic punt d'unió entre els mitjans i el fi, perquè ens deixa contemplar ja, sota la humil aparença del pa i del vi, el cos i la sang d'aquell que adorarem en l'eternitat. Les frases senzilles però denses del sant Rector d'Ars sobre l'eucaristia ens ajuden a percebre millor la riquesa d'aquest moment únic de la jornada en el qual vivim un cara a cara vivificant per a nosaltres mateixos i per a cadascun dels fidels. Us animo a reforçar la vostra fe i la dels fidels en el sagrament que celebren i que és la font de la veritable alegria. El sant Rector escrivia: «El sacerdot ha de sentir la mateixa alegria dels Apòstols en veure nostre Senyor, al qual té entre les mans».»¹³

«Crist ens necessita»

«Un bon pastor, un pastor segons el cor de Déu, és el tresor més gran que el bon Déu pot concedir a una parròquia, i un dels dons més preciosos de la misericòrdia divina», deia el sant Rector d'Ars. Benet XVI, recollint aquesta cita en la seva Carta amb motiu de l'Any Sacerdotal, subratlla: «Parlava del sacerdoti com si no fos possible arribar a percebre tota la grandesa del do i de la tasca confiats a una criatura humana.»

Com a sacerdots, i amb els nostres sacerdots, volem cantar, amb humilitat però alhora amb veu potent,

com Maria, el nostre *Magnificat*. El testimoni de la vida lliurada de la immensa majoria dels sacerdots és un motiu d'alegria per a l'Església i una força evangelitzadora en les nostres diòcesis i a cadascuna de les seves comunitats, on s'admira i es reconeix amb gratitud el seu treball pastoral i el seu testimoni de vida. Ells són també un regal per al món, encara que a vegades no se'ls reconegui. Veritablement, vosaltres, els sacerdots, sou importants no sols pel que feu, sinó, sobretot, pel que sou. Per això volem recordar amb afecte entranyable i gratitud sincera els sacerdots ancians i malalts, que continuen oferint amb amor la seva vida al Senyor. Ànim a tots! La gràcia de Crist ens precedeix i acompanya sempre. Ell va davant nostre.

En aquest moment, amb satisfacció, portem a la nostra memòria i al nostre cor, i fem nostres les paraules de Joan Pau II a la *Pastores dabo vobis*: «La vostra tasca en l'Església és veritablement necessària i insubstituïble. Vosaltres porteu el pes del ministeri sacerdotal i manteniu el contacte diari amb els fidels. Vosaltres sou els ministres de l'eucaristia, els dispensadors de la misericòrdia divina en el sagrament de la penitència, els consoladors de les ànimes, els guies de tots els fidels en les dificultats tempestuoses de la vida. Us saludem amb tot el cor, us expressem la nostra gratitud i us exhortem a perseverar en aquest camí amb ànim alegre i decidit. No cedi al

¹³ Benet XVI, Missatge als preveres reunits a Ars.

descoratjament. La nostra obra no és nostra, sinó de Déu. Aquell qui ens ha cridat i ens ha enviat continua al costat nostre cada dia de la nostra vida, ja que nosaltres actuem per manament de Crist.»¹⁴

«Aquí tens la teva mare.» Des de la creu, Jesús ens va lliurar Maria, deixeblla perfecta i Mare de la unitat,

indicant al deixeble estimat: «Aquí tens la teva mare» (Jn 19,27). Cada deixeble està invitat a «rebre-la a casa seva».

Benvolguts germans sacerdots, volem concloure aquest missatge amb la invitació que el Papa ens fa al final de la seva carta per a l'Any Sacerdotal: *Deixeu-vos conquerir per Crist.*

¹⁴ JOAN PAU II, Exhortació apostòlica *Pastores dabo vobis*, 4.

Jornada de reflexió (18 de gener de 2010)

Mn. Rafael Serra Abellà

L'EUCARISTIA, CENTRE DE LA VIDA SACERDOTAL, FONT D'ESPIRITUALITAT, DE SERVEI I DE COMUNIÓ. LA PRESIDÈNCIA DE LA CELEBRACIÓ EUCARÍSTICA I LA PRESIDÈNCIA DE LA COMUNITAT CONFIADA

La constel·lació cristològica

El primer apostolat va ser un fracàs. Hi ha com una mena de hiatus entre el seguiment del Crist històric i el seguiment del Crist de la glòria. De fet, els qui ho van deixar tot per seguir-lo a ell, al final el deixen sol a ell i l'abandonen. Això vol dir que la gràcia del seguiment de Crist només brolla i neix com una gràcia de la seva creu. I tot allò que abans de la Pasqua és viscut, és retornat com a gràcia pura, com a do del Senyor, i així és rebut i donat a l'Església. També el do de ser apòstols, o de participar del ministeri dels apòstols. Després de Pasqua es produeix com una mena de constel·lació cristològica. La imatge és bella. Els astres que brillen per la raó de la llum, que és Crist. I hi ha el ministeri de Pere. I el ministeri de Pau. I també el deixeble estimat. I l'Església de l'amor i l'Església del

ministeri. Però la primera va al davant i és sempre primera. Però serà sempre veritat que el Crist va convidar uns homes a seguir-lo, sense res i a canvi de res. I fonamentats en aquell que tampoc té res. Només el seu viure en obediència al Pare. Fonamentats en la seva pobresa. Els apòstols van passar, però el ministeri dels apòstols continua en l'Església pel do del sagrament de l'orde. I tot això té sentit per Crist. És el *mysterium lunæ*.

I, per altra banda, hem d'anunciar, en forma eucarística el memorial de la mort del Senyor. Algú ho ha de fer. «Feu això que és el meu memorial.» L'Església ho ha de fer. I el Senyor li ha confiat els fruits de la seva Pasqua, de la seva donació. Anem a la Santa Cena, aquella cena dels acomiadaments i dels grans signes. Com perpetuar la memòria de l'amor? Vet aquí la sorpresa de la revelació divina. Els signes eucarístics, les paraules dites. I ho va confiar a la seva Església, al cor

dels deixebles. Ell va posar el seu cos a les seves mans, i la seva vida. Caldrà que siguin passats de cor a cor, de mà en mà, per totes les generacions. L'eucaristia esdevé així l'amor en la seva plenitud, la seva incandescència màxima, gairebé la seva eclosió. *Totes les generacions per ella entraran en l'Hora de Jesús*. De manera que l'eucaristia, en el cor de l'Església, serà sempre la font de l'amor viscut i de la vida donada. És la font de tot amor, perquè la vida de l'Església és Jesucrist. De fet, l'Església és Jesucrist. L'eucaristia, en definitiva, és l'origen de la nostra vocació, el seu sentit, la seva justificació, només cal seguir el curs de les aigües que brollen d'ella.

Participants del sacerdoci de Crist des del dia de la nostra ordenació

L'ordenació i el ministeri sacerdotal són un acte d'amor al Crist. Un acte d'amor fruit d'un amor primer. I aquest primer amor és el del Crist. L'amor veritable sempre té la iniciativa. Hom descobreix que el ministeri és una participació de l'amor del Crist (*àgape*). Una expressió. Una possibilitat. I, per això, cal aprendre al llarg de tota una vida la vella saviesa de: *no anteposar res a l'amor del Crist*. El ministeri brolla d'un acte de l'amor del Crist (cf. Jn 21). És que hi ha una altra raó per a ordenar-se? ¿És que hi ha una altra raó que no sigui aquesta

per a mantenir-se en la fidelitat al ministeri que ens ha estat donat? ¿És que hi ha una altra raó, sinó l'amor del Crist, per a lliurar-se cada dia a l'acompliment de les obres del ministeri i així exhaurir-se en el ministeri que ens ha estat confiat?

El dia de la nostra ordenació esdevinguérem participants del sacerdoci de Jesucrist. Ell, «que escull uns homes que per la imposició de les mans participin del seu sagrat ministeri, renovin en nom seu el sacrifici de la redempció humana i preparin per als vostres fills el convit pasqual». És el calze de la Salvació, que aixecareu; el calze de la glòria, però també el calze de Getsemaní. És el dia del vostre naixement en el ministeri sacerdotal. *In dies natalis prebyterii*, que deien els antics. Tota la nostra vida, i tota és TOTA, va quedar marcada i segellada per la gràcia de l'ordenació sacerdotal. «El Senyor no es desdium del que jurà: Ets sacerdot per sempre com ho fou Melquisedec» [SI 110 (109),4].

La missió i el ministeri sempre ve de dalt. S'origina en la Trinitat Santa. Per això, el prevere és l'home de la Trinitat, és a dir, de l'essencial. Per voluntat de Déu som sacerdots, i això significa que hi hauria un «buit» en la història de la Salvació si no ens haguéssim ordenat. I per sempre hi haurà una diàstasi entre el do i la nostra existència. L'un reclama l'altra, creant una íntima reciprocitat. És per a viure en ell, per a «ésser en ell», que hem estat cridats, i sense ell no serem. Tot

amb ell, en ell i per ell. Oh sí! Quan el Fill de Déu va entrar en aquest món el Pare ja li oferia per endavant la nostra existència! A Betlem ja hi érem. Oh sí! Quan el Fill de Déu moria, en aquell crepuscle de glòria, el Pare ho donava tot a l'Església, i entre els seus dons, la nostra vida.

Alguna vegada he dit que el diaconat fa goig interior, però en l'orde el significat no té proporció amb la gràcia del presbiterat. Sense diaques l'Església podria viure, però no sense preveres. Les nostres mans aixequen el calze de la Vida, i també els nostres llavis diuen les paraules que cap home mai no pugui pronunciar: «Jo t'absolc dels teus pecats.» Mans ungides amb el sant crisma. Això és tan gran! Mans santes perquè facin ombra als sants dons del poble sant, perquè esdevinguin vivificats per l'Esperit Sant. No oblidem mai que les nostres mans han estat ungides.

Celebrem sempre amb amor i reverència els sants Misteris. Tot allò que hi ha al voltant de l'altar crema. És esbarzer incandescent. És per això que hem estat ordenats. Sant Tomàs d'Aquino diu amb raó que el sacerdot «forma» el cos de Crist, el cos eucarístic i el cos eclesial. Primer amb la consagració, i després amb la seva predicació. Però l'orde eucarístic és immensament superior al segon i aquest està ordenat al primer. Recordeu-ho sempre, això. I la gràcia de cada eucaristia, també el pes de glòria que conté, va més enllà de la

visibilitat de cada celebració, s'obre a la comunió dels sants, a l'univers i al Regne, i només en la Jerusalem celestial sabrem la gràcia que ha estat donada per cada eucaristia que hem celebrat. No oblidem que quan la presidim no estem primer *coram populo*, sinó *coram Deo*. Assimileu aquesta veritat i feu-ne vida. Sou servidors d'aquesta aliança. Que l'eucaristia sigui el nostre TOT. La nostra joia, la nostra força, el nostre amor, la nostra plenitud.

Pronunciem sempre amb una gran reverència la pregària eucarística. És per a dir aquesta pregària que hem estat ordenats. En el cos lliurat i en la sang vessada contenen tota la nostra existència. No són paraules que diem fora de nosaltres, ens inclouen.

Crist ho és tot per a nosaltres

Crist ho és tot per a nosaltres, és una bella citació de sant Ambròs, que el Papa recordava a la reunió de joves de Colònia. Sí, Crist ho és tot per a nosaltres (fora del tot no hi ha res). Si veritablement Crist ho és tot per a nosaltres, l'eucaristia és l'àmbit (*locus*) on trobem el Crist present. Allà on el Crist difon la seva glòria, la seva presència, amb una claror que no ve pas de fora, sinó de dins mateix, del misteri que celebrem. Per això fa tant de goig a l'ànima celebrar-la. I allí ens trobem amb els germans, en allò que tenim de més íntim i de més comú, la nostra fe. Els trobaments

són sempre motiu de goig. No és possible en l'orde de la gràcia una comunió més profunda en Crist que en la comunió eucarística. En aquest món no és possible una comunió més alta i més profunda amb Crist sinó a través de la comunió eucarística. És el lloc de la Presència, de la Glòria. És l'esbarzer encès i inconsumible. És el camí d'Emmaús. És en el vostre sagrament que jo us trobo vivent, oh Crist i Senyor!

El fonament eucarístic del ministeri

La Carta als cristians hebreus no serveix per a explicar el fonament bíblic del ministeri en l'Església. En aquesta Carta només s'anuncia el sacerdocí de Jesucrist, un sacerdocí que ell va exercir plenament en la seva mort salvadora. I és allí, que l'autor refereix que ell no traspasa a ningú les seves funcions sacerdotals. L'altre únic de la Nova Aliança és la creu del Senyor. Un de sol és el sacerdot elevat sobre la casa de Déu, un de sol és el «mitjancer», en el qual tots els seguidors troben accés immediatament dins del santuari etern (cf. He 4,16; 7,19.25 i 10,1, però també Rm 5,2; Ef 1,7; 2,18; 3,12, i Col 1,22). Aquest sacerdocí de Crist és la bona nova. La bona nova de la gran reconciliació i el sentit del tot. Tant que el pecat entès des del punt de vista cristià és «crucificar de nou» (He 6,6) o «profanar la seva sang» (He 10,29). Més encara, el banquet

que cal celebrar *en memòria seva* (Lc 22,19 i 1Co 11,25) no torna a submergir-nos en la llei temporal, en la caducitat d'unes celebracions, sinó que és sempre memòria/actualització de l'únic sacrifici, definitiu i etern i, per tant, insuperable. I així també, pel que fa al perdó dels pecats que, per dir-ho així, no s'ha de crear, sinó aplicar, actualitzar-lo per a cada penitent en el temps, segons la bellíssima forma de l'absolució sacramental. I aquí ja cal posar accent en la feblesa del ministeri, en la poca importància que té la persona que l'exerceix. I això explica la formulació dogmàtica que la gràcia actua més enllà de la dignitat o de la indignitat del ministre. El cristià podrà trobar sempre el Crist que no falla mai més enllà o a través del seu ministre que falla. I si bé és possible l'existència d'un ministre indigne (de fet, només cal mirar-nos a nosaltres mateixos), si fos amb mala voluntat seria un monstre, i una possibilitat impossible, però que no tindria capacitat per a destruir l'orde de la gràcia i la vida de l'Església.

La Carta als hebreus ni tan sols parla del sacerdocí dels fidels, el qual només és esmentat en la Carta de Pere. Si alguna relació es pot establir entre el sacerdocí de Jesucrist i el sacerdocí ministerial en l'Església és per raó que el bisbe/prevere fa present el sagrament del sacrifici de Jesucrist, que és l'eucaristia. Però res més i encara indirectament. Per això, en la literatura patristica no abunda gens

ni mica la teologia ni l'anomenada espiritualitat del sacerdoci de la Carta als hebreus. I en les pregàries d'ordenació les referències al sacerdoci levític són tipologies, més que no pas un memorial teològicament present. El ministeri levític ha estat abolit. El ministeri de la Nova Aliança és prefigurat pel sacerdoci levític, però no representa cap continuïtat ni cap semblança.

La teologia del concili Vaticà II ha formulat fins a la sacietat la doctrina dels *tria munera*. I els ha aplicat a l'Església com a cos de Crist i als ministres de la Nova Aliança, encara que amb qualitat essencialment distinta. I això ha esdevingut doctrina comuna i sentència admesa per l'Església de manera magisterial. Em pregunto amb aquest assaig teològic: ¿és que no es pot formular res més des del Nou Testament quan parlem del sacerdoci dels ministres de la Nova Aliança?

Tanta coherència teològica no pot portar-nos a un discurs tancat en el qual ja no podem afegir res més. I per altra banda, ¿en què consisteix la distinció essencial entre el sacerdoci dels fidels i el sacerdoci ministerial? Només simplement que aquest està al servei del primer? Si en l'Església tots estem al servei de tothom i tots exerceixen la diaconia de Crist! I el sacerdoci de Crist es realitza en l'Església, que és l'instrument de l'acció sacerdotal de Crist glorificat! Hi ha un sacrifici nou, una aliança nova, un ministeri nou. És evident que la

distinció rau en el fet que els bisbes/preveres presideixen l'eucaristia i els fidels no. És a dir, els primers són aptes sacramentalment per a rebre els dons del poble de Déu, pronunciar l'acció de gràcies, invocar l'Esperit, pronunciar el memorial, fraccionar el pa i repartir-lo. Això és el que és radicalment específic. I ningú no es pot imprimir a si mateix la «imatge de Crist que presideix l'Església». És sempre un do. I crec que en la teologia ministerial cal desenvolupar més el tema de la participació apostòlica i el tema de la identificació de Crist, pastor de l'Església. I també el de la naturalesa carismàtica del ministeri de la Nova Aliança.

(Cal recordar les paraules del P. Tillard que diuen que el llenguatge que indica una *sacerdotalització* del ministeri no és un afegitó, sinó un desenvolupament, tant a Orient com Occident, d'una veritat germinalment present en l'Escriptura i desenvolupada per l'Església en la *traditio*. I, per tant, queda justificat, sempre amb una gran mesura i sense fer-ne abús, el llenguatge sacerdotal aplicat als ministres de la Nova Aliança.)

És així, doncs, que de la mateixa manera que el baptisme neix amb la professió de fe (i no hi ha baptisme sense la professió de la fe en Déu trinitat), de la mateixa manera l'eucaristia neix amb el sagrament de l'orde; gairebé a manera de diàstasi, és a dir, que no es pot explicar l'un sense l'altre. I per tant la relació entre sacerdoci ministe-

rial i eucaristia és per raó d'essència. I l'axioma val: l'Església fa l'eucaristia i l'eucaristia fa l'Església. I són certes, i no hi ha ordre, en les dues proposicions. També és vàlid l'axioma: el sacerdocí ministerial fa l'eucaristia i l'eucaristia fa el sacerdocí ministerial. I totes dues proposicions són certes. I per tant, l'Església no pot viure sense el sacerdocí ministerial, perquè no pot viure o, no és, sense l'eucaristia. I d'aquí el prec, tan antic del ritual dels ordes majors quan algú diu: «la santa mare Església us demana que ordeneu N. per a l'orde del presbiterat», a la qual petició el bisbe ordenand respon: «Amb la gràcia de Déu escollim aquest germà nostre, N., per a l'orde del presbiterat.» I tot el poble respon: *Deo gratias*. (És per això, que hem de demanar al Senyor, amb una pregària de pobres, que ens concedeixi el do més gran, que és alhora l'alegria més gran, per a la vida de l'Església, que són vocacions al sacerdocí ministerial. Sabent que tota crida, que és el fonament d'un ministeri, és una gràcia de l'Esperit Sant.) I que és ben cert que el Senyor ens ha escollit primer. No sou vosaltres els qui m'heu escollit a mi, sinó jo a vosaltres. I el Senyor ens ha escollit perquè creguéssim en ell, no perquè abans haguéssim cregut (sant Agustí); ens ha escollit per a proclamar la seva Paraula i consagrar el cos de Crist. (En les litúrgies d'ordenació de l'Orient, als novells ordenats, després de la imposició de les mans els fan reclinar el cap sobre

l'altar, com per a indicar el vincle d'unió, d'essència, entre sacerdocí i eucaristia.)

La capacitat de presidir l'eucaristia realitza una *configuratio Christi*; una configuració a Crist des de la seva donació a la creu. El ministeri està sota el signe de la creu del Senyor, participa de manera íntima de l'estructura de l'únic ministeri, que és el del Crist. El ministeri, en tant que brolla i es justifica per la celebració de l'eucaristia, és per ell mateix una *memoria passionis Christi* de la presència del Crist humiliat entre els seus. I, per tant, el prevere és l'home radicalment donat, entregat i donat. I aquí cal comentar el gran verset de Lluc 22,27: el prevere ocupa el darrer lloc per a ser el servidor de tots, per a ser germà i amic dels pobres. I aquest voler ocupar el darrer lloc no és res sorprenent en el servent, només ho és en el Senyor (Jn 13,14). El que fa és gran simplement perquè imita el Senyor.

És llavors que necessàriament la vida ministerial és una expropiació de la gràcia. I durant tota la nostra vida —malgrat les resistències del pecat— és l'esforç suprem de cadascun de nosaltres de posar al servei del ministeri tot el que cadascun de nosaltres dóna de si, i aquest renunciar a un mateix et posa en el camí del seguiment de Crist en l'alegria de l'amor perfecte. [El deixeble ha d'estar content si li va com el Senyor (cf. Mt 10,25).] Retorno al que ja he anunciat al començament: les paraules

de la consagració no les diu de manera aliena a l'existència pròpia. En el «cos entregat» i en la «sang vessada» hi ha també l'existència ministerial pròpia, que és tota ella icona de la donació de Crist. Un ministeri gloriós (la glòria del Servent humiliat que resplendeix en ells), un ministeri humiliat perquè sempre hi haurà una desproporció molt gran entre vida i do, i tot i així el Senyor perdona sempre els pecats del ministeri, un ministeri que el Senyor reclama sempre com a propi. Tot és gràcia i do. I al capdavall som servidors inútils i el Senyor reclama el fruit d'allò que hem sembrat i ho restitueix. Aquesta és, germans, la grandesa del ministeri sacerdotal catòlic, i aquí hi ha el camí de la santedat. Ja sant Tomàs d'Aquino (*Summa Theologica* 35, q.1 a l'1. Suplement) diu que l'orde sacerdotal no està en funció de la salvació d'un mateix, sinó dels altres. El ministeri és per a l'Església. Fins i tot en la celebració dels sants misteris. Car el subjecte de la celebració de l'eucaristia és l'Església, encara que aquesta no es pot celebrar sense el ministeri dels preveres (o dels bisbes). El ministeri està en funció i al servei de la vida gloriosa de Crist. El sacerdot no tanca mai el camí vers el Crist, sinó que l'obre, no és senyor dels misteris de Crist, sinó el seu servidor. És servei a la vida immortal del Crist gloriós i anticipació dels dons del regne de Déu.

I ens acostem a rebre el cos de Crist i a beure la seva sang, pelegrins; és nodri-

ment de camí, i amb reverència sumim el cos del Senyor. I ell ens introdueix en l'àmbit de la seva vida glorificada, a l'interior d'ell. De fet ens pren, pren possessió de nosaltres, ve a nosaltres com un rei, i un amant, però també com un mendicant, i ens dóna el seu Esperit Sant. I ressona en nosaltres el per ell, amb ell i en ell. Que sigui així: tot per ell, és a dir, a través d'ell; tot amb ell, és a dir, Crist company, Crist amic, i, en ell, en el seu interior, en la seva intimitat, en la torrentada del seu Esperit. Ens adonem que el misteri eucarístic es realitza en la nostra vida, ens fa entrar en aquesta dinàmica: Prendre el pa deu voler dir prendre la nostra existència, donar gràcies (la nostra existència és motiu de la joia de Jesús i en dóna gràcies al Pare); el va partir (tota la dimensió espiritual del despullament, els camins de la humilitat, els camins de l'amor són els camins del dolor, però també els de l'alegria perfecta) i el va donar. Una existència finalment donada. Això ve de la nostra unió amb Crist. Celebrar l'eucaristia és entrar dins d'aquesta dinàmica o lògica. És viure des de la donació del Crist. Això és el meu cos... també el cos eclesial, també l'existència del ministre del Crist. El ministeri era objecte de fugida. I el primer que inspirava al poble era la compassió, donada la seva configuració amb la creu de Jesús.

Les actituds de la presidència de l'eucaristia

1. El protagonisme és del Senyor. És ell qui presideix l'eucaristia. Només ell. N'hauríem de ser molt conscients quan ens revestim amb la casulla. Som una icona sacramental de Crist, que és al davant de l'Església, no per a presidir-la amb arrogància, sinó per a servir-la en el nom del Senyor. Amb una gran humilitat. El sentiment de la presència de Crist entre nosaltres. La celebració no és un espai de catequesi, ni d'animació, sinó un àmbit orant. Tots de cara al Senyor. El prevere també escolta la paraula de Déu, el prevere és un orant, és un servidor de l'assemblea, i la primera mirada del prevere és la del Bon Pastor. Ells són aquí perquè creuen i estimen el Crist. I el que valora el poble de Déu, a la llarga, no és la simpatia humana, sinó que siguem capaços de portar-los cap a Déu en Crist en la gràcia de l'Esperit Sant. Per això ens va ser donat l'Esperit Sant el dia de la nostra ordenació. No hi ha d'haver res que soni a autoglorificació. No hi ha d'haver res que soni a glòria humana. En la celebració eucarística l'única glòria és la de Crist.
2. La saviesa sensata de l'Església en les lleis de la litúrgia. Hem de fer just el que hem de fer. La

humilitat de seguir la llei litúrgica. Fem el que hem de fer. La llibertat donada al celebrant en la reforma litúrgica cal vigilar-la molt. Hi ha el *sensus ecclesiae*. Hi ha la *lex orandi*. Més que celebrar la litúrgia, acollim el do de la litúrgia. I allò important no és el fem nosaltres, sinó allò que el Crist fa per nosaltres. La litúrgia cristiana és descendent més que ascendent. La interioritat. Perquè el cristianisme és la religió del cor. Perquè podem cantar i no lloar ningú, celebrar l'eucaristia i no celebrar res, combregar i no combregar amb ningú. Tota la interioritat de l'eucaristia ha de ser apresada en el cor, per així celebrar-la amb amor quan, per un do que mai no agraiem del tot, ens fa ser ministres del Crist. Però el seu cor és lluny de mi.

3. La predicació de la paraula de Déu. Aquesta predicació no és aliena a la celebració eucarística, sinó essencial. D'aquí l'obligatorietat de predicar la paraula de Déu. Car la predicació engendra el cos de Crist, el configura. La fe ve d'escoltar la predicació. I la predicació ve del cor, ve de la *lectio*, ve del contrast. La paraula de Déu és predicada de manera viva si abans un l'ha fet vida dins del seu cor. I la predicació porta a la pregària i porta a la caritat. Hi ha d'haver com una mena de *discretio*, de mesura. La predicació està

al servei de la Paraula i fa de *goz-ne* entre la Paraula i l'assemblea. Perquè si no, ho omplim massa de paraules humanes entorn de la Paraula. Paraules que cansen i que fan enyorar l'única Paraula, agradable d'escoltar, com a bona nova, profecia i consol, que és la paraula de Crist. El prevere té com una intuïció espiritual d'allò que ha de predicar cada diumenge. Sap captar el cor de la paraula de Déu i transmetre-la. La predicació és eficaç si brolla de la pobresa del cor, d'aquell que no té res de si per a comunicar, sinó només la Paraula, que és Crist, com a única riquesa. En tenim un exemple en el sant Rector d'Ars.

4. La pregària del cor. La vigilància del cor a partir del discerniment. La celebració eucarística ens retorna sempre a allò que és essencial, que és l'amor del Crist. L'eucaristia manté despert l'amor i la caritat pastoral. Altrament ens posem dintre d'aquesta mena de teranyina de la vida quotidiana que són els costums i els conformismes. I pensar que les coses són així i que no poden ser d'una altra manera. I és tan fàcil autoembolcallar-nos, autoenganyar-nos i autojustificar-nos! Al cap i a la fi ha de ser així, si no som dignes de compassió. I al mateix temps l'eucaristia ens dona aquella capacitat de viure el camí del ministeri, des de la humilitat, des

de la vida oculta, des del silenci de la dedicació pastoral. I ens fa extraordinàriament pacients en el camí del servei a l'Església. Sabent que l'única satisfacció, l'únic premi, és el Senyor. Com la font de pau i de goig. La pregària, al meu entendre, és vital per a la vida del prevere. Viure en tensió, una tensió que és una harmonia, d'un cor unificat des de la pregària i des de l'eucaristia. També l'eucaristia és *fons et culmen* de la vida ministerial.

5. La preparació per a la celebració i l'acció de gràcies. No oblidem que això està en el missal romà, i no s'ha de viure com una pietat. No anem a celebrar qualsevol cosa, o fer qualsevol cosa, anem a celebrar el misteri pasqual de Crist, i per això necessito demanar l'ajuda del Senyor, a qui serveixo. Ja sé que això, en les condicions que hem de viure avui el ministeri, és extraordinàriament difícil. Tampoc cal que sigui immediat a la celebració. I allò que hem rebut és el do més alt. Almenys així ho han fet els preveres sants. I els hem d'imitar.

L'eucaristia, celebrada dia rere dia, fa tot això. Ens posa en aquella disponibilitat admirable. I crea la *dilatatio cordis*. Un cor que estima més, una gràcia que venç totes les resistències. Una llibertat del cor. Una puresa del cor. És remetre el coneixement de la pròpia vida a Déu, i deixar que la

lògica de la gràcia actüi. Sempre ens organitzem per a allò que és probable, o per a allò que és raonable. I Déu està més enllà d'aquestes categories. Recordeu-vos del sacrifici d'Isaac, però li va ser retornat. És clar que li va ser retornat!

Conclusió

Confieu sempre en la intercessió de la benaurada verge Maria. Ella porta sempre «al cor» els sacerdots del seu Fill. Ella serà en vosaltres quan celebren els sants misteris. Ella, la filla dels pobres i la mare del Rei. Quan no pugueu o us sembla no poder, aneu a la Mare. Ella és la basílica del silenci i de la pregària: *aquí tens la teva mare*.

Per al diàleg

Acollir el misteri de l'Església en la nostra vida

Però en la mesura que hom descobreix l'Església, i l'Església sempre té un rostre, descobrireu que un s'ordena també per amor a l'Església. I l'Església, en aquest cas, són tants que viuen a les nostres comunitats, i els qui per gràcia vindran després d'ells. Una multitud us espera, dels quals només el Senyor en sap el nom. Tants que escoltaran la vostra predicació i rebran de les vostres mans el pa de la Vida; tants infants, joves i ancians que necessitaran la vostra alegria per a

escoltar dels vostres llavis l'evangeli. Hom s'ordena per amor al Crist, però també per amor a l'Església. Esteu cridats a servir-la i a fer de la vostra vida un do per a ella (per això l'ordenació sacerdotal alegra sempre el cor de l'Església i veritablement els preveres són fills de l'alegria del poble de Déu). Estimar l'Església amb un amor que no ve de nosaltres, sinó que troba la seva font en el cor de Jesús. Aprendre a donar la vida per l'Església, perquè Crist l'estima i la perdona sempre. Cal demanar, a vigílies de l'ordenació, saber acollir el misteri de l'Església en la nostra vida. Que tant de bo el dia de la vostra ordenació, quan camineu enmig de l'assemblea joiosa i a ritme dels vostres passos, digueu: m'ordeno perquè estimo el Crist i perquè estimo l'Església. *Quia diligo Patrem*. Només per aquest amor, que pren tota la meva vida, faig ofrena de la meva existència. Vós ho heu volgut així, Senyor, Déu meu.

L'adoració del Sagrament

És llavors que brolla l'adoració del cor. Fer pregària davant del sagrament de l'AMOR. Adorar el Senyor. El Sant Pare, en una gran homilia, ens n'explicava el sentit. Adorar és posar els llavis. Un lliurament a l'amor. Un reconèixer la seva gràcia. És l'esquema descendent del IV Evangeli, des del pròleg fins als capítols 20 i 21. Els dos sentits del verb. És reconèixer-lo en la seva glòria amagada.

És l'alegria de saber que ell és present, que caminem en el gran pelegrinatge de la vida a la seva presència, i que estem en el camí viu i nou inaugurat pel Senyor (cf. Hb 9); que som extraordinàriament estimats i que som a la presència d'un altre que ens estima. Això és font d'alegria i de llibertat. També d'una gran confiança. És allí que aprenem a pregar. Ningú no ens ho pot ensenyar. L'Esperit és el Mestre de la pregària (*mistagogos*). I cal distingir en la pregària la forma i el cor. I el desig intens. I la pregària esdevé desert i prat frondós. I això tindrà ben poca importància, perquè el que compta és la fidelitat i voler pregar. És mirar i deixar ser mirats per ell. És una pregària viva i ardent. És entendre que el Senyor ens ha visitat i que allò que el Senyor ha donat a la seva Església com el seu cos i la seva sang roman en el mateix misteri, com a memorial, com a presència. No sabeu, ni podeu saber, ni heu de saber, per quins camins us portarà el ministeri. El Senyor sempre purifica el cor fins arribar a la benaurança dels pobres. Hom descobreix que fora de l'amor del Crist no hi ha res. Al final sempre hem de dir: no hi ha res fora de l'amor del Crist. I ens descobrim com a «homes pobres» que tot ho hem de demanar a nostre Senyor. Al final

només queda el calze de l'ordenació (del primer amor) i amb ell tot l'amor viscut i lliurat.

Estimar l'Església local

Estimeu sempre la pobra i santa Església de Tarragona. És la nostra mare Església. És un amor indicible. Pregueu sempre pel poble que us ha estat encomanat. Finalment esdevindreu uns orants. És el Senyor, només el Senyor que us ha cridat, en una història de vocació i de trobament que cadascun de vosaltres sabreu, un amor que ha crescut en vosaltres i que us ha sostingut sempre i us ha portat —finalment— despullats de tot i confiats només a ell, a ser germans dels sacerdots que serveixen el Crist en aquesta estimada Església. Ell ho ha volgut. Només perquè ell ho vol. Aquí es troba germinalment tota la força. El Senyor no us ha preguntat res, només us ha dit: «Segueix-me.» El bell inici de l'evangeli de Marc: seguir Crist, sense res i a canvi de res. Se n'anaren amb ell. Aquesta és la nostra vida. La porció que ens tocat és l'estimada Església de Tarragona. Siguem-hi fidels i estrenyem els llaços de comunió amb el nostre bisbe, font de la comunió eclesial.

Recés de Quaresma (8 de febrer de 2010)

P. Josep M. Soler, abat de Montserrat

DÉU, EL PRIMER EN TOT LA PRIMACIA DE LA GRÀCIA

A partir de les indicacions que em van ser donades, procuraré que les dues exposicions d'aquest recés se centrin en la identitat del prevere i serveixin per a la revisió de vida més no pas per a fer conèixer nous continguts. Es tracta, tal com demanava el papa Benet XVI en parlar dels objectius d'aquest Any Sacerdotal, d'afavorir la tensió vers la perfecció espiritual. Perquè d'aquí depèn la realització personal mateixa i l'eficàcia del ministeri.

I ho faré a partir del caràcter essencialment relacional que ha de tenir la vida del prevere respecte a Jesucrist, des del moment que la seva existència està configurada ontològicament a ell.

Aquesta relació amb Jesucrist porta a la relació amb el Pare i amb l'Esperit Sant que ens va consagrar i que es fa present en les nostres accions ministerials. Parlo des de la meua condició de monjo i a partir del bagatge espiritual que ve de la tradició monàstica però que és comú a tot el poble de Déu.

Centrem-nos, ara, doncs, en la primacia que ha de tenir Déu i la seva gràcia en la nostra vida.

Però abans preguntem-nos: Com Déu és aquest que ha de tenir la primacia? Ell és l'Absolut, l'Omnipotent, el Totaltre, el Creador... Però és, també, el Déu revelat per Jesucrist, el Déu ric en l'amor.

Icona per a la contemplació i per a la 'lectio divina': el pare de la paràbola dels dos fills revela com és el nostre Déu (cf. Lc 15,11-32). Un Déu que estima entranhablement, tant que, segons la paràbola, el llenguatge humà necessita cinc verbs per expressar com és el seu amor: «el veié, es commogué, corregué, se li tirà al coll, el besà» (v. 20).

Un fet de vida a reviuere: la pregària d'ordenació:

«Vós, per la força de l'Esperit Sant, *establiu* en el poble sacerdotal [...] els ministres de Crist, el vostre Fill. [...] Us preguem, doncs, Pare omnipotent, que concediu a aquest servent vostre de formar part de l'orde dels preveres; renoveu en el seu cor l'Esperit Sant; que rebí de vós, oh Déu, el ministeri de secundar l'orde episcopal, i que la seva vida sigui un bon exemple per als altres» (Ritual, n. 159).

Un text de sant Joan M. Vianney: «Si sabíem com Déu ens estima, moriríem de plaer! No crec pas que hi hagi cors prou durs per a no estimar sabent-se tan estimats» (*Homes d'ahir sants de sempre*, II, p. 44).

«Quan un té el cor net i unit a Déu, sent dintre seu una suavitat, una dolçor que se l'emporta, una llum que l'enlluerna» (*Ibidem*, p. 40; cf. LH III).

El desig de Déu

El Déu que ha de tenir la primacia és el Déu de l'amor. És la santa Trinitat, amb el Pare que estima com el de la paràbola, amb el Fill que estimà fins a l'extrem del do de la vida, amb l'Esperit Sant que és l'amor entre el Pare i el Fill. Aquest Déu, omnipotent, creador, que estima entranyablement, és l'únic que pot omplir el cor humà. I tothom el busca; fins els qui no creuen. Perquè l'anhel profund d'amor,

de felicitat, de superació de la mort, etc. són desig de Déu.

Déu ha de tenir la primacia en la nostra vida sacerdotal. Només s'explica i té sentit des d'ell. Per això és important que la nostra mirada interior estigui centrada en ell. El fruit madur d'això és un coneixement amorós del Misteri de Déu; és a dir: de l'amor de Déu Pare, de la gràcia de nostre Senyor Jesucrist i de la comunió de l'Esperit Sant (cf. 2C 13,13). A més, dóna també com a fruit una pacificació humil del propi cor i una mirada serena i esperançada sobre les persones, les coses i els esdeveniments. El desig de Déu porta a viure «la presència de Déu» tant com sigui possible, i a respondre a la crida neotestamentària a la pregària contínua (cf. Lc 18,1; Rm 12,12; Ef 6,18; etc.).

Arribar-hi no és cosa fàcil, cal normalment tot un procés. És molt gràfic, en aquest sentit, un apotegma d'una de les mares del Desert. Fa així: «La mare Sinclètica ha dit: Al començament, cal molta lluita i molt de treball a aquells que s'apropen a Déu, però després ve una joia inefable. Efectivament, així com aquells que volen encendre foc, de primer es veuen envoltats de fum i ploren, però d'aquesta manera obtenen el que volien, semblantment —puix que està escrit: “El nostre Déu és un foc devorador” (He 12,29)— també nosaltres hem d'encendre en el nostre interior el foc diví amb les llàgrimes i les tribulacions» (Sinclètica, 1). En

altres paraules, el desig de Déu, que és el motiu principal de la vida cristiana, només es pot veure satisfet a través d'una dinàmica personal, que té moments costosos però que desemboca en «una joia inefable». Vist en profunditat, aquest itinerari espiritual és, també, un procés d'humanització total (en la línia de la teologia de la creació) que es desplega esponerosament en la divinització o cristificació.

El camí de la recerca de Déu

Evidentment és un do de Déu mateix poder-lo cercar i arribar a la comunió amb ell. És un do, però cal que hi posem uns mitjans per a poder-nos predisposar a acollir-lo. Segons els mestres espirituals, hi ha uns elements importants que ens ajuden a avançar cap a Déu. Són:

1) El «record de Déu»

També en podem dir *viure la presència de Déu*. Per arribar-hi cal un procés d'alliberament dels vicis i de les passions, perseverar en la pregària i en la lectura de l'Escriptura, viure després de les coses i d'estar centrat en un mateix (cf. Evagri, *Admonitio parenetica*, 3). Aquest «record de Déu», al més sovint és concretat, però, en el record d'aquell que és Imatge del Déu invisible, Jesucrist, o, segons una altra expressió, «en el del sant nom de Jesús». Això serà a l'origen de la pregària de Jesús de la tradició bizantina i eslava.

El «record de Déu» no implica considerar Déu com un ésser llunyà i passiu. És *intimior intimo meo*. Déu és un ésser vivent que acull i estima, que socorre la nostra feblesa i ens ajuda en la temptació, solidari de la nostra existència.

«El record de Déu» està centrat en el seu amor per nosaltres i, per tant, comporta el desig de plaure'l. Pel seu interès i per la seva actualitat, proposo d'aturar-nos una mica en un apotegma de sant Antoni Abat. Fa així: «Un tal va preguntar a l'abat Antoni: “Què he de guardar per plaure Déu?” L'ancià va respondre: “Guarda el que et dic: Siguis on siguis, tingues sempre Déu davant els ulls; facis el que facis, actua segons l'ensenyament de les Santes Escriptures; i no canviïs fàcilment de lloc”» (Antoni, 3).

Hi trobem tres línies fonamentals de l'espiritualitat cristiana; podríem dir que només hi falta la dimensió litúrgico-sacramental, que d'alguna manera es dóna per suposada. Aquestes tres línies són:

Viure el «record de Déu»; és a dir, saber que estem sota la mirada amorosa de Déu. Hi ha uns moments forts en els quals aquesta consciència esdevé més explícita; són els de la pregària i sobretot els de la pregària litúrgica. Però sant Antoni parla de tenir «*sempre Déu davant els ulls*», la qual cosa suposa un treball personal constant de buidar la imaginació d'altres coses i anar-la centrant en Déu. És tot el tema del «control dels pensaments».

Viure segons la Paraula de Déu. «Tenir sempre Déu davant els ulls» porta inseparablement a la segona gran afirmació de sant Antoni: «Actua segons l'ensenyament de les santes Escripures.» O dit d'una altra manera: viu segons Déu, d'acord amb la seva Paraula. És la conseqüència lògica de la primera part; si un estima Déu i desitja unir-se a ell, acollirà els seus ensenyaments de vida. De fet, la sagrada Escripura, interpretada tota ella a la llum del Nou Testament, és la norma de vida, la regla de comportament del cristià. Per aprofundir la sagrada Escripura és bo de recórrer a la lectura meditativa, «rumiada», assaborida, de la Paraula a la llum de l'Esperit Sant, que és l'inspirador del text i el qui l'actualitza sempre que és llegit amb fe. És la *lectio divina*, que va descobrint la presència de Jesucrist en els dos Testaments guiada per la lectura que en fa l'Església. En ella la interiorització de la paraula de Déu va despullant progressivament el qui l'acull en una lectura orant, de l'home vell (és a dir, de la dimensió de pecat que distorsiona la imatge de Déu segons la qual hem estat creats) i el va revestint de l'home nou «creat a imatge de Déu» (cf. Ef 4,24).

La tercera afirmació de sant Antoni té un sentit precís en el cas de la vida monàstica perquè fa referència a l'estabilitat de lloc i, per tant, a no anar canviant fàcilment de monestir o d'ermita. Però té, també, un abast més ampli en el sentit de perseverar en la

fidelitat essencial a la pròpia vocació; la nostra de preveres, per exemple. En el context de la vida presbiteral pot tenir una aplicació molt concreta: no ser fàcils a canviar el propòsit fonamental de recerca de Déu, malgrat les dificultats que trobem en el camí. I això, tant en el nivell més ampli de fidelitat a l'estil de vida segons l'evangeli com en el més concret dels mitjans que ens permeten de progressar en la vida espiritual i de pregària. Malgrat la dificultat continuada, no s'ha de cedir a la temptació d'abandonar. Menys encara davant la incomprensió o la crítica que podem sentir per part de la societat. I quan arriba un moment en el qual es dubta seriosament de si cal fer o no algun canvi d'importància en la nostra vida, l'apoteigma ens ensenya implícitament a recórrer al consell d'un Pare espiritual.

2) *El «temor» de Déu*

Hi ha un altre element important per a avançar cap a Déu. És el temor de Déu, que ens fa prendre Déu seriosament. Cal entendre'l en el sentit bíblic d'amor reverencial, respectuós, conscient de la grandesa i de la santedat de Déu; un amor que tem ser infidel i no correspondre a l'amor que Déu manifesta.

Els primers pares espirituals consideraven imprescindible el temor de Déu entès com a amor reverencial. Com tenir-lo? Ens ho diu un apoteigma: «Un germà preguntà a un ancià: "Pare, com ve el temor de Déu?" I

l'ancià va respondre: «Si un practica la humilitat i la pobresa i no judica els altres, s'apoderarà d'ell el temor de Déu»» (n. 1137 de l'ed. de Solemes-Bellefontaine).

Aquest apotegma fa veure con el temor de Déu és conseqüència d'un cor humil i després i que no s'erigeix en jutge dels altres. Quan un sap que és objecte de la misericòrdia del Pare, es veu portat a estimar el germà i a fer-lo objecte de la seva misericòrdia. El temor de Déu és fruit de l'acció de la Paraula, acollida en el propi interior. En efecte: l'abat Poimén va dir: «L'aigua per naturalesa és tova i la pedra dura. Però si l'aigua cau gota a gota sobre la pedra, la pedra és perforada. Semblantment, la paraula divina és suau i el nostre cor dur. Però, si l'home escolta sovint aquesta paraula, el seu cor s'obrirà al temor de Déu» (Poimén, 183). I el temor de Déu condueix a plaure'l.

3) *El discerniment dels «pensaments»*

Per viure, però, el «record de Déu» i per tenir la puresa de cor suficient per a analitzar si els nostres desigs són segons Déu, cal fer atenció al que la tradició clàssica anomena «els pensaments». És a dir, al món interior dels desigs, de les imaginacions, de les pulsions, dels afectes, de les pors, de les suspicàcies, de les idees, etc. Aquí hi ha la clau per a acollir els dons de Déu Pare i deixar-se transformar en imatges de Jesucrist, per tal de viure la filiació divina en plenitud o

bé per a viure centrat en un mateix i obsessionat per determinades fixacions mentals. No hauríem d'estar mai a mercè d'aquests «pensaments». No es tracta, és clar, d'eliminar-los sistemàticament, sinó d'estar atents a discernir-los. Tot depèn, doncs, de la manera com un n'usi. Es tracta de no centrar-se en els qui ens allunyen de Déu i de l'amor fratern i de seguir els qui ens hi porten. Evidentment, en aquest treball de discerniment és important el diàleg amb un Pare espiritual.

Encara que el camí d'avançar cap a Déu sigui difícil, perquè cal tot un procés de purificació i de transformació interior, els qui procuren viure'l saben que la tendresa de Déu Pare no defrauda mai els qui el cerquen amb constància i amb sinceritat de cor, encara que trobin dificultats en el camí.

4) *La compunció*

El temor de Déu, entès com a amor reverencial i confiat, porta tot naturalment a la compunció. És un altre dels elements fonamentals per a viure la presència de Déu. En què consisteix la compunció? En el que podríem anomenar la «coïssor» espiritual que produeix en el més íntim d'un mateix —«en el cor»— el coneixement de l'amor que Déu Pare ens té malgrat el nostre ésser pecadors. És, dit d'una altra manera, la consciència de ser pobres, limitats, pecadors, i alhora tendrament estimats pel Pare, infinit i sant, que ens ha enviat el seu Fill fet

home per donar la vida per nosaltres i que ens envigoreix amb l'Esperit Sant. El fruit que la compunció produeix és la conversió del cor, una suavitat interior, un amor tendre a Déu i als germans i la joia espiritual.

5) *L'amor fratern*

És un altre element essencial en el camí de la recerca de Déu. Sant Antoni diu en un dels seus apotegmes: «La vida i la mort ens vénen del proïsme. Si guanyem el nostre germà, guanyarem Déu; si l'escandalitzem, pequem contra el Crist» (Antoni, 9). Això està en la línia d'aquell text tan radical d'1Jn: «Si algú afirmava: “Jo estimo Déu”, però no estima el seu germà, seria un mentider, perquè el qui no estima el seu germà, que veu, no pot estimar Déu, que no veu» (4,20).

La tendresa de Déu Pare

La comunió que aquest procés espiritual estableix amb Déu Pare porta a la confiança en la seva misericòrdia i en la capacitat de canviar de la persona que acull l'ajut de la gràcia. El progrés espiritual sol ser un treball lent, però la certesa de l'amor generós del Pare del cel infon coratge per a recomençar cada dia malgrat l'experiència de la pròpia feblesa i fins del propi pecat. És important que nosaltres, preveres, hàgim experimentat espiritualment la tendresa de Déu per poder-ne ser testimonis de paraula i amb la mane-

ra com tractem les persones. L'hem de fer present en la nostra societat secularitzada, sí en certs aspectes, però amb moltíssimes persones que cerquen i desitgen descobrir el Déu de l'amor.

Com a preveres hem de procurar sempre ser un instrument de la tendresa de Déu; de l'amor de Déu Pare que espera pacientment el retorn. Perquè el Pare acull sempre la sinceritat del qui va a trobar un conseller espiritual, i, en el diàleg viscut en la fe, s'hi fa present la llum i la paraula de part de Déu. És una conseqüència del misteri de l'encarnació i de les mediacions humanes amb què Déu actua.

Malgrat les dificultats pràctiques, hem de redescobrir l'exercici del ministeri de l'acollida (acompanyament, sagrament de la reconciliació) i viure'l des de la paciència, la dolcesa, la perseverança, la sol·licitud per les persones, l'amor que és reflex del del Pare del cel. Hi ha un apotegma que reflecteix la tendresa de Jesucrist, que és reflex de la del Pare: «L'abat Païsius pregava per un dels seus deixebles que havia rebutjat el Crist; i mentre pregava, el Senyor se li va aparèixer i li digué: “Païsius, per qui preguntes? Que no saps que m'ha renegat?” Però el sant continuava tenint compassió del seu deixeble; aleshores el Senyor li va dir: “Païsius, pel teu amor t'has fet semblant a mi”» (Citat per sant Silvà de l'Athos, cf. *Staretz Silouane, Moine du Mont-Athos: Vie, doctrine, écrits*. París, 1973, p. 292).

No anteposar res a l'amor del Crist

Hem d'estimar Déu sobre totes les coses, amb tot el cor, amb total l'ànima i amb totes les forces. Però Déu es revela en Jesucrist i Déu fet home ens resulta més proper, més perceptible per a la nostra intel·ligència i per a la nostra afectivitat. Per això convé posar en pràctica aquesta frase de la Regla de sant Benet (4, 21 i 72, 11) que el papa Benet XVI ha citat sovint, i que la Regla benedictina pren del comentari al parenostre de sant Cebrià de Cartago.

Té un doble sentit. Fa referència primer de tot a l'amor que Crist ens té; es veu clar en el text de Cebrià on parla que ell no va anteposar res a nosaltres (igualtat amb Déu, assumpte de les limitacions humanes, lliurament a la passió, etc.). I fa referència a l'amor que nosaltres volem tenir pel Crist. En aquest segon sentit, significa que l'amor absolut l'hem de posar en Jesucrist i no hem de considerar res ni ningú més digne de ser estimat que ell. Com a preveres hem de viure aquest amor preferencial al Crist com a correspondència a l'amor i a tot el que ell ha fet per nosaltres. La seva gràcia, com el seu amor, és més gran que les nostres limitacions i que els nostres pecats i sempre està disposat a perdonar i a restablir l'amistat, la comunió íntima. I això ens és font de

joia; una joia que hem de transparentar en el nostre ministeri.

En la relació personal amb el Crist podrem fer realitat en la nostra vida aquella intuïció de Karl Rahner: en el s. XXI els cristians seran místics o deixaran de ser cristians; és a dir, o seran persones que tenen una vivència personal i profunda del misteri cristià o bé deixaran de viure la fe. És molt important que els pastors del poble de Déu siguem homes de Déu que hem fet aquesta experiència profunda de fe; que hem experimentat la gràcia en la nostra feblesa.

I a partir d'aquí, l'exercici del nostre ministeri pastoral farà present la tendresa de Déu Pare tot cercant de comprendre l'interior de la persona i la seva problemàtica. Una forma concreta és el sagrament de la reconciliació i l'acompanyament espiritual; són mediacions concretes de la sol·licitud del Pare del cel, sol·licitud que es manifesta en el nostre ministeri per mitjà del discerniment de la voluntat de Déu, de la guarició espiritual, de la correcció, del perdó i de l'encoratjament.

Qüestions per a la reflexió:

- Desitjo Déu amb tot el cor?
- Anteposo alguna cosa o alguna persona a l'amor del Crist?

- Visc l'eucaristia com un moment fort de relació amb Jesucrist? És realment el centre de la meua vida? La visc amb serenor i sense presses? Què puc millorar?
- Quin lloc ocupa la pregària personal en la meua vida? Dedico algun temps a pregar la Paraula (*lectio divina*)?
- En el ministeri i en totes les relacions personals, sóc transparència de la tendresa de Déu Pare?

EL CELIBAT PEL REGNE

Icona per a la contemplació, la lectio i la resposta personal: Vora el llac, quan hagueren menjat, després de les negacions i en funció del ministeri, Jesús diu: «Pere, m'estimes?» (Jn 21,15-19). És bo de veure-ho en relació amb «vosaltres sou els meus amics. No m'heu escollit vosaltres a mi; sóc jo qui us he escollit a vosaltres i us he confiat la missió d'anar pertot arreu i donar fruit» (Jn 15,13-17).

Un fet de vida a reviuire: el compromís de l'ordenació.

1. Compromís de celibat en el diaconat: «com a signe de consagració a Crist per causa del Regne del cel» i «al servei de Déu i dels homes» (Ritual, n. 200).
2. Compromís d'identificació constant amb Jesucrist: «¿Vols unir-te cada dia més íntimament a Crist [...] i així, amb Crist, consagrar-te a Déu per a la salvació dels homes?» (Ritual, n. 152).

Un text de sant Joan M. Vianney: «El sacerdoti és l'amor del cor de Jesús.» Amor envers el sacerdot i amor envers l'Església i la humanitat.

Amor preferencial

El del celibat és un tema important. D'una banda perquè, en l'Església llatina, constitueix un element integrant de la vocació al sacerdoti, i d'altra banda perquè depèn molt de com visquem el celibat que trobem una vida reeixida i joiosa, la generositat pastoral o, en canvi, la frustració i el desencís i, per tant, la manca de vigor pastoral.

El celibat pel Regne no és simple continència sexual, no és només restar solter. El celibat pel Regne té una raó fonamental: viure l'amor preferencial a Jesucrist d'una manera total,

tant a nivell de cos com d'afectivitat (donem el cos i el cor al Senyor). En aquest sentit, el celibat que ens hem compromès a viure consagra al Crist el nostre cos i el nostre amor exclusiu com a resposta a l'amor primer que ell ens té i a la crida que ens ha fet, en el moment de l'ordenació i després de tot un període de discerniment, a ser *re-presentants* seus (icones vivents). Amb aquesta consagració al Crist optem per a viure l'estat de vida que ell va dur.

El celibat té una dimensió profètica: Ens fa testimonis de com Jesucrist, Déu, mereixen de ser estimats amb un cor indivís; ens fa testimonis del món futur de la resurrecció (on no es casen, són com els àngels: cf. Mt 22,30), a més d'estar més disponibles a les exigències del ministeri. Per al món d'avui, el celibat és un signe contracultural. És a dir, amb el celibat estem afirmant d'una manera existencial que el món té sentit a partir de Jesucrist i del seu projecte del Regne; que la persona de Jesús i la causa del Regne de Déu poden omplir el cor del creient, de manera que ja no preveu la possibilitat de comprometre's amb una relació conjugal. A més, el celibat és una denúncia de l'hedonisme imperant.

Celibat i equilibri psicològic

L'opció pel celibat, quan és viscuda d'una manera madura, no ens disminueix pas com a persones ni fa que ens

manqui quelcom per a ser complets afectivament. El qui viu el celibat pel Regne sap que ha trobat un tresor o una pedra preciosa que dóna sentit a la vida i és portador d'una gran joia (cf. Mt 13,44-46); és una joia diversa i complementària de la que poden experimentar els casats en Crist. Fins i tot, el cèlibe pel Regne pot arribar a ser un mestre de l'amor autèntic, de l'amor d'oblació que ensenya l'evangeli.

Això no significa no valorar l'amor humà del matrimoni ni la sexualitat. Suposa valorar-los però des de la consciència que hem rebut una crida a un amor preferencial i total al Crist. N'hem rebut una crida; això significa que hem rebut el do, la gràcia, per a viure el celibat. Perquè el celibat és un do de Déu, però cal que per part nostra hi posem tots els elements per a protegir-lo, particularment en la nostra societat, en la qual el cos és tingut en tanta estima i on la sexualitat és supervalorada i els estímuls són tan presents arreu.

Renunciar a la sexualitat és possible, i encara més si es fa per lliurar-se a Déu. Des del punt de vista psicològic, pel que diuen els entesos i es veu en l'experiència, aquesta renúncia no desemboca en cap desequilibri emocional de la persona que amb llibertat accepta, treballa i madura aquesta opció en un procés que d'alguna manera dura tota la vida. Evidentment, cal tenir una base normal d'equilibri psicològic i és important que durant el període de formació es treballi el

tema de la sexualitat i de l'afectivitat amb totes les seves implicacions, i d'aquesta manera es vagi discernint si el candidat ha rebut el do, el carisma, del celibat.

Celibat i amor fratern

He dit que és possible renunciar a la sexualitat. El que no és possible és renunciar a la vivència de l'emotivitat, de l'afectivitat, perquè és el mitjà a través del qual estimem. En aquest sentit és important que les relacions amb els altres (tant a l'interior del presbiteri diocesà amb els germans sacerdots més enllà de les legítimes diversitats d'espiritualitats i de pertinences, com en la relació bisbe-prevere i, també, en les relacions amb les persones que col·laboren en la pastoral o que són l'objecte del nostre treball pastoral) siguin el millor possibles, el més madures possibles, viscudes des de la llibertat que potencia l'oblativitat i no busca compensacions. Com més madures afectivament siguin aquestes relacions personals, fins i tot d'amistat, menys insatisfeta se sent l'afectivitat i es té menys necessitat de buscar compensacions d'un tipus o altre. En canvi, com menys maduresa afectiva hi hagi en les relacions més necessitat es té de compensar l'afectivitat. Convé estar atents i reaccionar al més aviat possible, quan comencem a notar que ens enganxem afectivament a una altra persona.

Conrear l'ambient adequat per a viure el celibat

El celibat no consisteix a fer un esforç ascètic, per més que en algun moment ho suposarà. El celibat és sobretot viure un do i una gràcia de Déu. Però l'hem de cuidar, l'hem de protegir com es protegeix un tresor, sense por, amb ganes de mantenir el do que hem rebut. Perquè, encara que sigui un do que hem rebut, el celibat no és quelcom automàtic que des del començament ja es pot viure sense cap vacil·lació. És un camí llarg, que té les seves etapes i el seu procés de maduració, cadascuna amb les seves gratificacions i les seves dificultats, i amb les seves temptacions. En aquest camí, cal aprendre a assumir la creu de la solitud (que en un moment o altre es donarà), la fragilitat i els apetits del cos, l'ambigüitat del desig, etc. En aquest procés, l'afectivitat, la sexualitat, la corporalitat es van integrant, s'aprèn a viure «castament» (sense egoisme) la relació amb els altres, particularment amb l'altre sexe. Això demana molt de treball espiritual i una bona dosi d'ascesi, de vegades amb progressos i retrocessos, amb ferides que cal que cicatritzin bé. En darrer terme, cadascú té la seva història en aquest àmbit, però sempre és una història de gràcia, d'amor, de perdó i de misericòrdia.

És fonamental la vida de pregària en la qual demanem humilment de

viure aquest do que ens ha estat fet. I concretament és molt important que visquem intensament com a pregària i com a centre de la nostra vida la celebració de l'eucaristia, dels sacraments, de la litúrgia de les Hores. Aquests han de ser el centre de la nostra vida d'oració del qual deriven totes les altres formes de pregària i de devoció que puguem fer. Al costat de la pregària i inseparablement unit a ella, per anar madurant en el camí del celibat, convé que tinguem la lucidesa de veure en quin punt som i si ho vivim amb lleialtat o fem trampes; en això és de primer ordre el discerniment viscut en el diàleg amb un pare espiritual experimentat.

És un àmbit en el qual no hi pot haver ni ingenuïtat ni repressió, però sí vigilància. Quan el discerniment ha mostrat que hi havia la crida al celibat, cal protegir-lo. I per això cal emprar les «cauteles» oportunes. Entre les quals hi ha:

1. Procurar sentir-se realitzat en la vivència del ministeri. Això demana viure'l amb amor, amb abnegació i amb consciència de fer present Jesucrist;
2. No aïllar-se ni tancar-se en un mateix;
3. Abnegació d'un mateix i l'esperit de sacrifici, que fan que no vulguem satisfer totes les tendències i gustos;
4. Ser austers i moderats com a estil de vida i en la recerca de comoditats;

5. Sobrietat i maduresa en l'ús dels mitjans de comunicació (particularment cinema, TV i Internet);
6. Atenció als «pensaments» propis, al món afectiu propi i a la tendència a enganxar-se a un altre; és a dir, control del nostre món interior (pensaments, impulsos, etc.);
7. Viure unes relacions amb els altres oblatives, no possessives;
8. Obertura sincera i humil en l'acompanyament espiritual;
9. Amistat sincera amb algun company prevere i afavorir un ambient dins del presbiteri que sigui sa i acollidor;
10. Renovar cada dia l'experiència fundant del celibat: la crida personal del Senyor, l'amor particular que ens té (sap el nostre nom!). Per això són importants, també, els moments de diàleg íntim i d'ofrena d'un mateix. Normalment les crisis del celibat solen començar, no tant per un problema afectiu amb una altra persona, sinó que Jesucrist ha deixat de ser la persona de la qual ens hem enamorat i ja no experimentem el celibat com un tresor. Algú ha dit que el celibat comença en el Tabor i entra en crisi quan s'oblida el Tabor (cf. Víctor Codina, S.J., *Celibato por el Reino*). És a dir, el celibat pel Regne transfigura el cor cèlibe propi i l'obre a

l'amor absolut de Jesucrist i a la construcció del Regne, dóna un sentit profund a la vida i fa que l'afectivitat s'obri oblativament als altres, particularment als més necessitats.

Complementarietat de la vocació al celibat i de la vocació al matrimoni dins l'Església. L'un és un signe i una crida per a l'altre en clau de l'amor a Déu.

Cadascú té, com deia, el seu procés. En cert sentit, podem dir que la vivència del celibat es mou entre un idil·li viscut en la intimitat amb Jesucrist i un combat per la fidelitat, de vegades en la foscor espiritual. Aquest combat, i fins i tot els possibles fracassos puntuals, són una ocasió bona per a créixer en la humilitat, en la maduresa afectiva i en la fidelitat al Senyor. Vol-dria citar dos apotegmes sobre això: «Un germà va sucumbir a una temptació, i en el seu abatiment, va abandonar la regla monàstica. I quan volgué tornar a posar-ne les bases, el seu descoratjament li ho impedí. [...] Aleshores anà a trobar un ancià i va explicar-li la seva història. [...] L'ancià li va dir: "Fes cada dia una mica de treball espiritual, i no et descoratgis. Déu, per la seva gràcia, et restablirà en el teu primer estat"» (n. 1208 de l'ed. de Solesmes-Bellefontaine). Això denota la confiança que els pares del Desert tenien en la misericòrdia de Déu i en la capacitat de canviar de la persona que acollia l'ajut de la gràcia. Ni que sabessin que el progrés

espiritual és un treball lent, la certesa de l'amor generós del Pare del cel els infonia coratge per a recomençar cada dia malgrat fer l'experiència de la feblesa i fins del pecat.

La mateixa confiança en la tendresa de Déu Pare que el mou al perdó la trobem expressada encara d'una manera més exquisida en un altre apotegma: «Un germà que vivia a les Solituds, per instigació del diable, queia sovint en la luxúria, però no cessava de fer-se violència per no abandonar l'hàbit i, tot resant l'ofici, pregava Déu amb gemecs i deia: "Senyor, tant si jo ho vull com si no ho vull, salva'm, perquè jo, cendra com sóc, estimo el pecat, però tu impedeix-me'l, Déu potent com ets. Que tinguis compassió dels justos no és una gran cosa, i que salvis els qui són purs no té res d'admirable, perquè són dignes de misericòrdia. Fes esclatar en mi, Senyor, la teva misericòrdia, i mostra així el teu amor per l'home, pel pobre que s'abandona a tu." Deia això cada dia, tant si havia caigut com no. Una vegada que havia caigut en la seva falta habitual, a la nit, es llevà immediatament i començà l'ofici. Però el diable, estupefacte per la seva confiança i la seva audàcia, bona certament, davant Déu, se li aparegué visiblement i li va dir: "Com és que, mentre salmeiges, no et ruboritzes d'estar davant Déu o de pronunciar el seu nom?" El germà li va respondre: "Aquesta cel·la és una forja, tu dones un cop de martell i en reps un altre.

Perseveraré fins a la mort a lluitar contra tu, fins que arribi al meu darrer dia. I et juro en nom d'aquell que ha vingut a salvar els pecadors cridant-los a la penitència, que no pararé de pregar Déu contra tu, mentre tu no paris de fer-me la guerra, veurem qui vencerà, si tu o Déu." En sentir això, el diable li va dir: "Ben cert, ara ja no et faré més la guerra perquè no et puguis guanyar una corona amb la teva constància"» (n. 1582, *ibidem*). L'important és «no desesperar mai de la misericòrdia de Déu» (RB 4,74) i

confiar sempre en la seva gràcia —la mateixa que ens va atorgar en cridar-nos al celibat—, que és poderosa i està per damunt de les nostres febleses.

Per tot el que hem vist, hem d'estimar el celibat i protegir-lo com un tresor que ens ha estat confiat. No ens hem de limitar a ser cèlibes de fet sinó que hem d'estimar el celibat perquè ens fa madurs i ens obre unes possibilitats insospitades per a viure l'amor al Déu Trinitat i a les persones.

Qüestions per a la reflexió:

- En quin moment estic del meu procés de vivència del celibat? Què em cal corregir o millorar per a viure'l amb més plenitud i amb el cor ben eixamplat?
- Quina valoració faig, des del moment de la meva ordenació, del do i del compromís del celibat? Què m'ha aportat a mi i què ha aportat al poble de Déu que m'ha estat confiat?
- Visc una intimitat personal amb Jesucrist, fins al punt de poder dir

que ho visc tot en ell? Què puc potenciar per fer-la més intensa?

- Què apporto a la comunió del presbiteri diocesà i a la dimensió humana que aquesta comunió pot prendre particularment amb els sacerdots veïns?
- Els preveres, som prou signe d'unitat per al poble de Déu?
- Quin ús faig dels mitjans de comunicació? M'ajuden, em distreuen o són un obstacle per al meu ministeri?

Jornada sacerdotal (Dilluns Sant, 29 de març de 2010)

Mons. Agustí Cortés Soriano, bisbe de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat

FRATERNITAT APOSTÒLICA

0

Introducció

- Entre els reptes més urgents que avui tenim plantejats els preveres i els bisbes hi ha el de viure efectivament la fraternitat sacerdotal. Us felicito per haver triat una reflexió sobre la nostra fraternitat, precisament aquest dia, quan ens sentim cridats a «verificar» amb la vida el que celebrem a la missa crismal.
- Per a molts, mirant la realització concreta de la fraternitat en formes de comunicació mútua, treball conjunt, ajudes de tot tipus, fins i tot de vida en comú, aquesta urgència ve justificada per motius eminentment pràctics:
 - a) Així —afirmem— és una resposta adient a les necessitats de companyia que té avui el prevere, donada la situació especialment feixuga del seu ministeri enmig d'un entorn social profundament secularitzat.

b) També trobem que ens convé per a facilitar la vivència positiva del celibat i, en general, com a remei per a la solitud que comporta la vida del prevere, normalment sotmès a les vicissituds i a les tensions afectives pròpies del seu ministeri.

c) Així mateix, l'experiència ens diu que la nostra acció pastoral esdevé molt més eficaç si, a partir de la fraternitat sacerdotal vinculada a la pràctica, es fa d'una manera conjunta o coordinada.

d) Per altra banda, veiem que els signes concrets d'una fraternitat sacerdotal tenen un relleu testimonial ben clar, perquè acrediten el nostre ministeri i manifesten un veritable rostre de l'Església comunió.

- Cadascun d'aquest motius, i tots plegats, ja serien suficients per a

fer una crida ben justificada a la fraternitat sacerdotal. Tanmateix hem d'afirmar clarament que la fraternitat sacerdotal és tot això i alhora quelcom molt més profund: és més que formes o activitats, més que remeis pràctics a determinades necessitats, més, fins i tot, que un relleu testimonial.

- Per dir-ho des del bell començament, la fraternitat sacerdotal és l'amor, la forma específica d'estimar-nos, els qui formem un mateix presbiteri, preveres i bisbe; és l'ànima del presbiteri; i el presbiteri és un veritable misteri (cf. PDV 45,5);¹ és la comunió de vida, l'amor concret, que es deriva de l'ésser compartit. En aquest sentit és una forma de viure que es podria justificar per ella mateixa...

1

Una mirada a les nostres relacions mútues

- Apropant-nos a la realitat de la relació mútua entre els preveres, hem de reconèixer que hi ha una bona pila de motius per a donar gràcies a Déu, perquè avui l'expressió «germans sacerdots» no resulta una formalitat buida:

¹ «El presbiteri en la seva veritat plena és un *mysterium*: és una realitat sobrenatural perquè té la seva arrel en el sagrament de l'orde.»

signes de germanor entre els capellans hi són, més del que sembla. Pensem en l'àmbit econòmic, en l'atenció i l'ajut mutu, en la freqüència de contactes i trobades, en les amistats profundes entre preveres, en els grups de revisió de vida...

- Queda ben lluny, gràcies a Déu, aquell temps en què el sacerdoti, en la seva aparença externa, semblava més un ofici professional exercit individualment, que no pas un ministeri de l'Església-comunió. Els vincles amb l'Església, llavors, eren garantits no només, però sobretot, pel compliment de les normes establertes. D'ençà que l'Esperit va inspirar aires de renovació en l'Església, al voltant del Vaticà II, fa uns seixanta anys, hem pogut veure realitats que demostren que aquell compliment de les normes ha de néixer de la veritable l'obediència de cor —la comunió interna— que no exclou, sinó que demana també la comunió «horitzontal» amb els germans preveres i amb els laics.
- La realitat, però, essent sincers, contrasta, a vegades dramàticament, amb el que desitjaríem (sempre somniem més) i el que ens diu la Revelació i els documents magisterials sobre la fraternitat sacerdotal.
- a) Preguntem-nos i mirem de respondre amb sinceritat a la

pregunta: «Qui és realment l'altre germà sacerdot per a mi; quin pes té en la meua vida?; si el conec de debò; si em preocupa.» Trobaríem respostes variades: «El conec massa, ja sé com és», «més aviat m'és indiferent, potser estrany», «és de l'altre bàndol... que no em demanin treballar amb ell, la seva mentalitat perjudica l'Església...»

b) De fet, sorprenen i ens preocupa la ignorància de la persona de l'altre, els grups ideològics (teològics) no només diferents, sinó també enfrontats (guardant les formes), i sobretot la manera de parlar d'uns sobre els altres, amb ironies destructives (que sobrepassen els límits del bon humor), amb comentaris fora de lloc... Estem lliures de la famosa «enveja professional»?

c) Potser —com diuen alguns—, ¿les diferències entre nosaltres van més enllà del pluralisme natural i legítim, i estan impeding una vivència joiosa de la fraternitat? ¿Encara patim les conseqüències d'un període de la nostra història, farcit d'experiències diferents, de recerques i temptejos, d'indefinicions i desconcerts, que va produir estratègies i

estils ben variats, a vegades contradictoris?

— Naturalment la qüestió de la fraternitat sacerdotal es pot considerar com una vessant del gran problema de la comunió interna de l'Església. No entrem ara en aquest problema de fons, tot i tenir-lo present. La fraternitat sacerdotal té també la seva problemàtica específica. De fet, s'ha mirat d'abordar-la per diferents vies: afavorir experiències gratificants comunes, la informació interna, la pastoral de conjunt, una certa vida en comú... Però voldríem arribar a la font pregona de la fraternitat, sense la qual tots aquests intents resten inútils.

2

La font pregona de la fraternitat apostòlica

— Hi ha un bell salm, el Salm 132 (133), que és un veritable cant a la fraternitat.² Suggerixo que el meditem, com ho feien els sants Pares.³

² «Que n'és, de bo i agradable, viure tots junts els germans! És com el perfum que ungeix el cap i s'escampa per la barba, s'escampa per la barba d'Aaron fins al coll dels seus vestits. És com la rosada de l'Hermon, que s'escampa a les muntanyes de Sió. Allí hi ha l'aplec que el Senyor beneeix: li dona la vida per sempre.»

³ Cf. *Psautier Chrétien*, París 1974, 728-729.

- a) Ens deixem portar per la joia que traspua aquest càntic, tot experimentant el gaudi de la germanor. Encara que, com diu sant Hilari, els germans discuteixen pel fet de viure junts, aquest salm, afegeix sant Agustí, «és tan dolç com l'amor, per la seva melodia i el seu pensament, fins al punt que, els qui ignoren el Salteri, el canten.»
- b) Observem que la fraternitat és com rosada de l'Hermon que davalla, donant brillantor a la ciutat. És la gràcia, l'amor de l'Esperit Sant, que dona esplendor divina a la comunió de germans (diu sant Basili), a Sió, que és l'Església (sant Hilari). Perquè, com diu sant Agustí, «és la gràcia de Déu qui fa habitar plegats els germans: ells no ho poden, ni per les seves pròpies forces ni pels seus mèrits, sinó només per la gràcia que és com la rosada del cel [...]. Demaneu, doncs, aquesta rosada.»
- c) Però més concretament, la gràcia que fa possible la fraternitat és un perfum que davalla des del cap del gran sacerdot Aaron. El gran i únic sacerdot és Jesucrist, l'ungit de l'Esperit Sant (sant Hilari) i el cap de tot el cos que és l'Església. «Aquesta» —precisa sant Agustí— «és el

seu vestit sacerdotal», sobre el qual descendeix l'ungüent de l'amor... De fet, en qui no existeix la caritat de Crist, tot i habitar en comú, odia, molesta, turmenta, pertorba els altres amb el seu malhumor i no s'està de buscar què dir dels altres... Són com les rodes del carro carregat de fenc, que sempre grinyolen... (els manca oli).»

- Ara podem entendre aquests textos del magisteri (*Presbyterorum ordinis* i *Pastores dabo vobis*):

Col·locats per l'ordenació en l'orde presbiteral, tots els preveres són units entre ells per íntima fraternitat sacramental; i en particular formen un únic presbiteri en la diòcesi, al servei de la qual són destinats sota el propi bisbe [...]. Per tant cada un està unit amb vincles especials de caritat, de ministeri i de fraternitat apostòlica amb els altres membres d'aquest presbiteri. (PO 8)

Dintre la comunió eclesial, el sacerdot és cridat de manera particular [...] a créixer en i amb el propi presbiteri unit al bisbe. El presbiteri en la seva plena veritat és un *mysterium*: és una realitat sobrenatural, perquè té la seva arrel en el sagrament de l'orde. És la seva font i el seu origen; és el lloc del seu naixement i creixement. En efecte, «els preveres, mitjançant el sagrament de l'orde estan units amb un vincle personal i indissoluble a Crist únic Sacerdot. L'orde es confereix a cadascú en singular, però són inserits

en la comunió del presbiteri unit amb el bisbe» (LG 28). Aquest origen sacramental es reflecteix i prolonga en l'exercici del ministeri presbiteral: del *mysterium* al *ministerium*... La fesomia del presbiteri és, per tant, la d'una veritable família, els vincles de la qual no provenen de la carn i la sang, sinó de la gràcia de l'orde. (PDV 74,5-7)

— Aquests textos estableixen el principi fonamental que la fraternitat entre els preveres deriva del sacrament de l'orde. Per tant:

a) No és quelcom afegit (circumstancial, de conveniència moral o pastoral, optatiu...), sinó essencial (i «ontològic»⁴).

b) S'entén en el marc d'una eclesiologia de comunió i d'una teologia del ministeri com a participació comuna i singular en l'únic sacerdoci de Crist. Per tant, en l'única missió.

c) Cal, doncs, anomenar-la millor *fraternitat apostòlica*, que vol dir, diferent de la dels deixebles, en funció de la tensió missionera de l'única missió... La veiem representada gràficament en l'escena de Mc 3,14: des d'un lloc elevat Jesús veié la multitud (la comunió de

l'Església) necessitada, cridà els qui va voler perquè anessin on ell era, «feu amb ells Dotze» perquè estiguessin amb ell i enviar-los a predicar...

c) El cor (nucli essencial i necessari) de la fraternitat apostòlica és l'amor *agape* o la gràcia de l'Esperit en nosaltres. Aquest amor es viu en procés i tendeix a la universalitat, la llibertat, l'autodonació, l'expropiació, el servei, la personalització, la unió sense fusió, el gaudi serè, l'estabilitat...

3

Conseqüències pràctiques

— El *Salm 132* pel que fa a la vivència íntima, i els textos del magisteri pel que fa al fonament teològic, ens il·luminen força. En traiem importants conseqüències.

— Un prevere no pot defugir de viure la fraternitat apostòlica amb els seus germans del presbiteri sense traïr el seu ésser sacerdotal. Cada prevere és «coprevere» i no pot deixar de ser-ho. La litúrgia preveu fins i tot dos signes que palesen aquesta unitat: la imposició de mans sobre el candidat, davant del bisbe, de tots el preveres assistents a l'ordenació, i la concelebració eucarística. El presbiteri no és només una realitat jurídica o

⁴ Cf. GAMARRA, S., *Manual de espiritualidad sacerdotal*, Burgos 2008, 171-207.

funcional, i menys encara una associació professional...

— ¿Vol dir, però, que el prevere s'ha de sentir germà de tots i cadascun del preveres de la seva diòcesi? Dintre d'una Església ben plural, molts trien l'estil, l'espiritualitat, el grup, el carisma, les maneres i les persones que s'avenen més a la seva sensibilitat. Però, si la font i la naturalesa de la fraternitat apostòlica són les que hem explicat, deduïm que els preveres no podem «triar els germans». Els preveres som «institució», som instituïts. Això vol dir que ha estat Jesucrist el qui ha pres cadascú, l'ha consagrat, l'ha ofert i l'ha col·locat en aquest lloc per al servei de l'Església. Per tant, ser prevere exigeix viure, d'acord amb el seu ésser, una fraternitat («substantiva») més enllà de tota diferència («adjectiva».⁵

— Aleshores, què podem dir de les *particularitats*? Com discernir els grups, les diferències, fins i tot els moviments? Cal reconèixer la dificultat i els obstacles de tot tipus: ideològics, psicològics, històrics... Però indiquem alguns elements de discerniment:

a) Hem de ser conscients de la naturalesa de les diferències:

si són riquesa de l'Esperit o són només efecte de criteris i prejudicis humans (cf. el discerniment de sant Pau a Corint).

b) Recordem com actua la gràcia: assumint, completant i transformant la naturalesa (cf. PDV 74,7). Recordem el símbol de l'ungüent del Salm 132: impregna, amara tot allò humà...

c) Com a realització de la *communio Ecclesiae*, la fraternitat sacerdotal es viu segons la naturalesa d'aquesta comunió interna de l'Església: és una realitat viva i dinàmica, mai no acabada, sempre revifada...

— El referent de la unitat-fraternitat interna del presbiterat és Jesucrist (la participació comuna en la seva única missió). Però aquest principi cristològic està unit a l'eclesiològic: una eclesiologia encertada de la catolicitat ens diu que no vivim Jesucrist sinó formant part del seu cos, la comunió de germans en la seva realitat més immediata, que és l'Església diocesana (som ordenats per a l'Església universal, però des de la particular),⁶ que no és una

⁵ De la mateixa manera i per la mateixa raó que diem que hi ha una única espiritualitat sacerdotal, bàsica i normativa, derivada del sagrament.

⁶ Cf. DIANICH, S., *Teologia del ministerio ordinato. Una interpretazione ecclesiológica*. Roma 1984, 137-141; 237-247. FONTBONA, J., *Ministerio ordenado, ministerio de comunión*, Barcelona 2009.

estructura administrativa, sinó sacrament de l'Església universal. Això troba el seu reflex visible, simbòlic, jurídic (incardinació) i sacramental (con-celebració) en el vincle amb el bisbe.⁷

- Des d'aquesta llum, responem a la pregunta plantejada: Qui és l'altre per a mi?

Un do que, tot rebent-lo com el rep la mateixa Església, he d'agrair i lloar Déu per ell. Es compleix la llei que qui no rep l'Església tal com és, sinó que exigeix que sigui com ell pensa, tampoc viu la veritable fraternitat.

I un repte a la meua capacitat d'estimar segons l'*agape* de l'Esperit. Els recursos «psicològics» tenen un valor ben relatiu; si no es treballa l'amor de l'Esperit la fraternitat sacerdotal serà un pur simulacre.

4

Detalls —signes— de fraternitat apostòlica

- Joan Pau II ens deia en l'encíclica *Novo mil·lennio ineunte* que l'entramat de relacions internes de l'Església s'havia de viure amb esperit de comunió renovada:

Fer de l'Església la casa i l'escola

de la comunió: aquest és el gran desafiament que tenim davant nostre en el mil·lenni que comença, si volem ser fidels al disseny de Déu i respondre també a les profundes esperances del món. [...] En efecte, la teologia i l'espiritualitat de la comunió aconsellen una escolta recíproca i eficaç [...] mantenint-nos, per un costat, units *a priori* en tot el que és essencial, i, per un altre, impulsant-nos a confluïr normalment fins i tot en el que és opinable cap a opcions ponderades i compartides. (n. 43-44)

I l'exhortació apostòlica post-sinodal *Pastores dabo vobis* precisava»:

La fesomia del presbiteri és, per tant, la d'una veritable família, els vincles de la qual no provenen de carn i sang, sinó de la gràcia de l'orde: una gràcia que assumeix i eleva les relacions humanes, psicològiques, afectives, amistoses i espirituals entre els sacerdots; una gràcia que s'estén, penetra, es revela i es concreta en les formes més variades d'ajuda mútua, no només espirituals sinó també materials. La fraternitat presbiteral no exclou ningú, però pot i ha de tenir les seves preferències: les preferències evangèliques reservades a tenen més gran necessitat d'ajuda o d'alè. (n. 74)

- El que se'ns demana és un «estil», una «espiritualitat» de la fraternitat, que s'emmarca dintre de l'espiritualitat sacerdotal i, per tant, en tot el que viu i fa el

⁷ Cf. TRUJILLO, L., «El presbítero en el presbiterio», a *Espiritualidad del presbítero diocesano secular, Simposio*, CEC, Madrid 1987, 486-487.

prevere.⁸ Entrem en el terreny de la «mentalitat»:

- a) Viure la incardinació diocesana com a identificació cordial i efectiva amb l'Església particular.⁹ Sentit de pertinença a la diòcesi i fraternitat sacerdotal són dues qualitats del prevere que van unides i en paral·lel.
- b) Ens caldrà superar la dificultat que presenta la dispersió de funcions i treballs concrets: ¿és tan difícil sentir dintre que tot el que faig és obra de tots plegats i que el que fa un altre també és obra meva?...

⁸ Val la pena escoltar Jesús Castellano Cervera (*Il sacerdote, uomo trinitario*: el prevere és expert en comunió, però com fer-ho sense experimentar la comunió trinitària entre nosaltres, com a membres del cos sacerdotal? [...]) No hem de permetre que aquesta fraternitat sacramental quedi només en una bonica fórmula, que no signifiqui res de concret per a la vida) i Walter Kasper (*Una existència comunitat*: el fet que el modern individualisme burgès hagi penetrat fins i tot en el sacerdoci no ha estat una cosa bona [...]). Ens anomenem *con-fratelli*. [...] Els sacerdots s'han d'aplegar, fer-se visites mútuament, intercanviar experiències pastorals bones i dolentes, consolar-se i donar-se suport...), a BLAUMEISER, H. i GANDOLFO, T., *Come il Padre ha amato a me...*, Roma 2009, 18-19.

⁹ En l'experiència de «caminar plegats», sinodalment: cf. BIANCHI, E., *Als preveres*, Salamanca 2005, «La comunió presbiteral»: 53-58.

c) No només les funcions, sinó l'ésser personal mateix. Hauríem d'arribar a allò que deia un biògraf d'A. Grün: «No s'entén sense la seva comunitat»... «No ens entenem nosaltres sense el nostre presbiteri».¹⁰

- La fraternitat apostòlica ens aporta el benefici i la satisfacció psicològics d'afavorir el sentit de pertinença, la valoració aliena... A més s'expressa en detalls amb el germà: felicitar, fer costat, interessar-se pel que fa com per quelcom propi, corregir sincerament i fraternalment, pregar per ell...
- Deixem ben clar que la «suposada solitud» (?) de la condició cèlibe no es pot esperar que quedi compensada amb la fraternitat apostòlica. Però sí que és cert que el celibat, en tant que és un estímul per a cultivar l'*agape*, constitueix un excel·lent motor de la fraternitat.
- Cal fer un avís o advertiment: anar en compte amb la temptació de crear cercle-refugi clerical davant un ambient «agressiu» i inhòspit (S. Dianich).

¹⁰ «És més important viure la unitat en el presbiteri que lliurar-me sol a la meva tasca»: GRESHAKE, G., *Ser sacerdote*, Salamanca 1995, 239. Cf. també cap. 3, de la 2a part: *Relación y convivencia de sacerdotes*, p. 186-189.

Conclusió

- Jesús va enviar els Dotze de dos en dos, segons diuen, perquè el testimoniatge vàlid demana dos testimonis. Així, doncs, l'apòstol ha de mantenir la comunió, no només mirant enrere el qui l'envia, i no només endavant mirant el qui és enviat, sinó també el costat, el qui camina al seu costat, apòstol com ell.
- Sant Pau viu al seu voltant una fraternitat apassionada. Una comunió en l'obediència, el respecte i la llibertat envers sant Pere, una forta tensió amb Bernabé, un afecte profund i explícit amb Timoteu, «co-servent» de Jesucrist (cf. Fl 1,1; 2,20-23), col·laborador fidel (cf. 1Te 3,2), germà (cf. 2Co 2,1), fill ben estimat (cf. 1Co 4,17); amb Titus, el seu germà en el ministeri (cf. 2Co 2,13), Epafrodit, germà i company d'armes (cf. Fil 2,2), Epafras, el seu estimat co-servidor i fidel ministre de Crist (cf. Col 1,7)...
- Però quedem-nos amb el testimoni del gran sant Ignasi d'Antioquia, que escrivia als preveres d'Efes:¹¹

Per això us cal anar d'acord amb el pensament del bisbe, cosa que d'altra

banda ja feu. En realitat, el col·legi dels vostres preveres, mereixedor de l'anomenada que té, digne de Déu, està tan ben ajustat al bisbe com les cordes a una cítara. D'aquesta manera, el cant que surt de la vostra concòrdia i de la vostra harmoniosa caritat és Jesucrist. I també vosaltres, cadascun, heu de formar un cor, perquè en l'harmonia de la vostra concòrdia i tenint el to de Déu en la unitat, pugueu cantar tots a la una per Jesucrist al Pare, perquè us escolti i reconegui pel vostre bon comportament que sou membres del seu Fill. Us és útil, doncs, d'estar en una unitat sense tara, si voleu tenir sempre part en Déu. (IV, 1)

- I amb allò que proposava sant Agustí en la *Regla* que regia la comunitat on ell mateix vivia:

Viviu, doncs, tots unànimes i concordes i honoreu en vosaltres, uns en els altres (*in vobis invicem*), Déu (cf. Rm 15,5-6), del qual sou temples vius. (n. 9)¹²

- Com ho fem amb l'amor veritable, hem de treballar la fraternitat: aprofundint el nostre ésser (estudi, meditació i experiència de diàleg amb Jesucrist); practicar l'ascesi del tracte i la presència del germà; afavorir formes i maneres de vida en comú, i, sobretot, endinsar-nos en el mar inabastable d'un amor profund envers els germans.

¹¹ TRAPÈ, A., *La Regla de San Agustín*, Madrid 1978, 13.

¹² *Pares apostòlics*, ed. FTC, Barcelona 2000, 131.

Jornada sacerdotal (21 de juny de 2010)¹

Ramon Prat Pons, vicari general de la diòcesi de Lleida

EL PREVERE DAVANT ELS REPTES D'AVUI. DIFICULTAT CREIXENT D'ATENDRE LA PASTORAL ORDINÀRIA PER LA MANCA DE PREVERES I PER L'ENTORN SOCIAL. ELS CONDICIONAMENTS PERSONALS, DIFICULTATS I FUTUR. LA SALUT DEL COS I DE LA MENT. VIURE EN PAU I ALEGRIA LA VOCACIÓ I EL SERVEI. L'ACOMPANYAMENT QUE NECESSITA EL PREVERE

El prevere, home entre els homes

Quan llegim la biografia de sant Joan Maria Vianney, el rector d'Ars, observem la seva gran qualitat cristiana, espiritual i pastoral. Tanmateix, sovint oblidem la seva gran qualitat humana. En aquest 150è aniversari del seu traspass, val la pena que pensem una mica en la humanitat que tenia, donada la importància d'aquesta dimensió en la vida de les dones i els homes.

En primer lloc, val a dir que quan parlem de la qualitat humana d'algú, hi ha gent que pensa que és un tema marginal en la configuració de la santedat d'una persona, puix que la santedat és un tema espiritual. Aquest plantejament comet l'error, àdhuc per la mateixa qualitat espiritual, de

separar la creació de la redempció i, doncs, també de la santificació.

Parlar de la qualitat humana d'algú, doncs, és parlar de la creació de Déu que es manifesta en aquesta criatura concreta enmig de la simfonia de l'univers.

Això que és veritat quan ens referim a tots els éssers humans, també ho és quan volem contemplar el sentit profund del ministeri del prevere en l'Església i en el món. Efectivament, el prevere és un home entre els homes i les dones i, per tant, sotmès als desafiaments i a les esperances de les persones de la nostra generació.

Aquesta condició humana del prevere fa que hagi d'estar atent a les necessitats bàsiques de la persona: físiques, psíquiques, socials i espirituals.

¹ Aquest text va ser publicat en forma de breus articles en el periòdic *Catalunya Cristiana* durant el darrer trimestre de l'any 2009.

Dit d'una altra manera, ha de tenir cura del seu cos, de la seva ment, de la seva afectivitat, de la seva participació en el bé comú de la societat i, també, del seu creixement humanista i transcendent.

En els nostres temps, especialment, ha de tenir cura de la necessitat de comunicació. Ningú no acceptaria que un prevere pugui continuar treballant si no s'alimenta. Tampoc s'acceptaria que pugui continuar servint la comunitat cristiana si no prega. Tanmateix, sovint es dóna per suposat que, si el prevere no frueix d'una comunicació adient, pot continuar treballant amb alegria i pau.

El sant Rector d'Ars ofereix un model perfecte d'humanitat, perquè va realitzar plenament la seva condició personal amb una alimentació austera, però suficient; amb una reflexió i comunicació senzilla, però evolucionada; amb un arrelament profund en els problemes del seu poble, especialment dels pobres, i amb una pregària oberta i plenament confiada en la tendresa de Déu.

Els preveres de l'Església, avui, hem de tenir cura de la nostra condició humana. Cadascú és responsable de la pròpia vida. Cada prevere, també, és responsable de la condició humana dels altres germans del presbiteri. La comunitat cristiana, a la qual el prevere dedica tota la seva vida, és responsable de la cura dels preveres. La raó és ben senzilla: solament quan ens estimem els uns als altres donem

testimoniatge que el Crist vivent és el Senyor de la vida i de la història, i també que el nostre testimoniatge de la resurrecció és creïble. Certament, el prevere és un home entre els homes i les dones del nostre temps.

El prevere, germà entre germans

La humanitat del prevere està configurada per la fe. La clau de la humanitat del prevere i de la seva manera de ser persona rau en el seguiment radical del Crist.

El seguiment del Crist configura la seva personalitat per dins i per fora. Efectivament, la configuració interior del prevere no és la pròpia dels sacerdots de l'Antic Testament, que eren els responsables del temple i dels seus sacrificis rituals. El temple del prevere és el món. El sacrifici agradable a Déu és la misericòrdia. El prevere del Nou Testament és l'home de la fe, l'esperança i la caritat.

Aquesta fe té una dimensió de proclamació de l'alliberament i de la salvació que ve de Déu, i això el fa fidel a l'ortodòxia. Té una segona dimensió, que és la confiança plena en la tendresa de Déu Pare, manifestada per mitjà del Crist i segellada en l'Esperit, i això el fa fidel a l'ortolatria o adoració del Pare en esperit i veritat. Té una tercera dimensió, que és l'opció de viure com el Crist va viure i d'estimar com ell va estimar, i això el

fa fidel a l'ortopraxi, o vivència de les benaurances, operatives en les obres de misericòrdia.

En la vivència de la fe, el prevere és un germà entre germanes i germans, amb tots els altres batejats, perquè cadascun dels cristians, en el seu estat de vida, està cridat a la santedat, és a dir, a la radicalitat en el seguiment de l'evangeli.

Aquest principi invita a estimar el ministeri presbiteral, però tenint molta cura de no caure en el clericalisme, perquè condueix als costums i hàbits de l'Antic Testament, que ha estat superat per la mort i resurrecció del Crist. Com ho explica amb gran claredat la Carta als Hebreus, Jesús de Natzaret, encarnat, mort i ressuscitat, és l'únic Sacerdot, que ha ofert l'únic sacrifici, una vegada per sempre. Aquesta és la nostra fe, la nostra esperança i la font de la nostra caritat.

Quan el centre de la vida dels preveres és la fe, llur ministeri arrela molt bé dins la comunitat cristiana i, a la vegada, el poble de Déu descobreix la bellesa del servei del prevere. Aquesta fraternitat oberta a tots els cristians dóna al prevere una família veritable, en la qual pot trobar resposta a les seves necessitats bàsiques i, especialment, a la necessitat de la comunicació. Qui ha experimentat aquesta fraternitat cristiana que brolla de la fe sap molt bé què és la joia de viure.

Tanmateix, aquesta fraternitat interna de la comunitat cristiana no ens allunya gens de la fraternitat universal

amb totes les dones i els homes de la Terra, perquè tots plegats venim de la creació de Déu, portem la imatge de la Paraula i som família de Déu. La fe cristiana no fa res més que il·luminar aquesta condició humana i divina de tots els éssers humans.

Certament, el prevere està cridat a tenir un cor fraternal i universal.

Per la imposició de mans del bisbe, al servei de la comunitat

La humanitat i la fe del prevere el configuren com un home entre els homes i un germà entre germans. Tanmateix, dins la simfonia de l'Església, poble de Déu, per la *imposició de mans del bisbe* el prevere esdevé *sagrament del Crist, servidor de la comunitat cristiana*.

Aquest sagrament o signe sensible i eficaç de l'amor del Crist, pren tota la vida del prevere i l'orienta a servir la paraula de Déu a la comunitat, a aglutinar la comunitat justament a l'entorn de la Paraula i de l'eucaristia, i a exercir el servei de la reconciliació de cada persona amb si mateixa i amb totes les persones.

Aquest servei incondicional a la comunitat té per objectiu assolir la meta de la *nova humanitat*, és a dir, la nova manera de ser persona, iniciada pel Crist i encomanada a la seva Església.

Per a exercir aquest servei sacramental a la comunitat, cal avançar en una

triple dimensió: la relació fe-justícia, fe-cultura i, en definitiva, la relació de la fe amb cada persona.

En primer lloc, el prevere està cridat a ser testimoni de la justícia. Mentre hi hagi un sol fill de Déu que no disposi dels mitjans materials i espirituals per a créixer com a persona, la tasca del prevere es realitza animant la comunitat, reunida a l'entorn de la Paraula i de l'eucaristia, a treballar per a ordenar segons Déu els afers temporals, a treballar per la justícia i la pau.

En segon lloc, el prevere està cridat a ser testimoni de la dignitat de la persona, imatge de Déu. No n'hi ha prou amb la realització de les necessitats materials, psicològiques i socials de la persona, sinó que també cal assolir una realització plena dels valors humanístics i de la vocació transcendent. Així, doncs, el prevere ha d'acompanyar la comunitat, reunida a l'entorn de la Paraula i de l'eucaristia, a cooperar en el desenvolupament de la humanitat en totes les seves dimensions.

En definitiva, el prevere està cridat a acompanyar cada persona en la descoberta de la seva vocació a la fe. El diàleg de la fe amb la justícia i la cultura és el suc de cultiu de la descoberta de la màxima dignitat de la persona, que és la dignitat de ser imatge de Déu i fill/filla de Déu.

Al prevere no li cal res més per a ser feliç. N'hi ha prou amb la consciència d'aquesta cooperació a l'acció de Déu en el món. Des d'aquesta perspectiva,

per una sola persona, val la pena fer un projecte pastoral.

La imposició de mans del bisbe, el dia de l'ordenació d'un prevere, li transmet l'Esperit de Déu, per tal que, servint la comunitat cristiana a l'estil del Crist, esdevingui acompanyant de tota la humanitat vers la reconciliació, fins que assoleixi la unitat plena en la veritat, la justícia, la llibertat, l'amor i la pau.

El prevere, membre del presbiteri, reunit a l'entorn del bisbe

El prevere de l'Església no és un professional liberal que dedica el seu temps i la seva formació a treballar per la comunitat, de la mateixa manera que altres professionals liberals treballen al servei de la societat. Forma part d'un projecte de transformació de la història, iniciat la diada de la Pentecosta, que té per objectiu encaminar la societat vers una *nova humanitat* que Jesús de Natzaret en el seu ensenyament anomenava el *regne de Déu*.

Els testimonis qualificats d'aquest projecte de Déu sobre la història, iniciat la diada de la Pentecosta eren Pere i els dotze Apòstols, i avui ho són el col·legi dels bisbes, en comunió amb el bisbe de Roma, successor de l'apòstol Pere.

Cada bisbe en la seva diòcesi, abans que res, és successor dels Apòstols, i

per aquesta raó també és el testimoni qualificat de la resurrecció del Crist. La imposició de mans del bisbe el dia de l'ordenació del prevere justament, l'incorpora a la seva missió i el vincula als altres preveres col·laboradors seus en aquesta tasca.

La vinculació del prevere a la missió del bisbe i al presbiteri no ha de ser la supeditació a una autoritat que elimina la seva llibertat i la seva iniciativa. Justament és tot el contrari. Es tracta de comprometre lliurement la pròpia vida en l'acompanyament de la comunitat cristiana en la seva vida de fe i en la tasca de l'evangelització de la societat del nostre temps.

Als nostres dies cal revisar urgentment aquesta integració lliure de la pròpia vida en el presbiteri, reunit a l'entorn del bisbe, en la tasca evangelitzadora de la societat del nostre temps. Donada la condició humana de tots plegats, tenim sempre el perill de caure en l'autoritarisme, en el relativisme, o bé en un pur formalisme, que es limita al compliment exterior, però sense el compromís interior que condueix a aquella fraternitat que brolla de la fe, es manifesta en l'esperança i es realitza en l'amor.

La paraula clau per a avançar correctament vers aquesta fraternitat del presbiteri diocesà, reunit a l'entorn del bisbe, és el diàleg obert, madur i incondicional. Aquest diàleg, al mateix temps que és la condició necessària per a elaborar entre tot el poble de Déu un projecte pastoral comú, crea

l'ambient per a cobrir una de les necessitats més bàsiques de la persona, com ho és la necessitat d'afecte i de comunicació.

La comunitat cristiana té necessitat urgent d'un presbiteri que dialogui obertament, a partir dels reptes i signes d'esperança del nostre temps. Quan aquest diàleg es dona, la comunió interna eclesial va creixent i, fruit d'aquesta comunió, reunits a l'entorn de l'eucaristia, podem realitzar la missió evangelitzadora de l'Església en el món, sense cap mena de por.

La clau d'aquesta renovació del diàleg intern del presbiteri eclesial, tot seguint les petjades de l'ensenyament del Crist, és l'opció decidida per *rentar els peus* davant el dolor del món, tal com Crist mateix ho va suggerir en el sant sopar, abans de la seva mort i resurrecció.

El prevere, obert a la comunió catòlica

Captivat pel Crist en la seva totalitat, el prevere és un home entre els homes, un germà entre germans, un ministre de l'Església *ordenat*, al servei de la comunitat, amb tot el presbiteri reunit a l'entorn del bisbe. Abans que res, doncs, és un ministre de l'Església particular, localitzada en un espai i un temps concrets. Tanmateix, el seu ministeri no és un servei limitat a un localisme tancat, sinó el compromís d'un home de cor universal.

Sempre ha estat així, perquè el missatge de l'evangeli té un caràcter universal des dels seus inicis i, de fet, l'anunci de l'evangeli ha anat abastant tots els llocs de la terra. Tanmateix, avui més que mai en el nostre món globalitzat, el cor del prevere ha d'abastar tot el món.

Això suposa, en primer lloc, trencar totes les barreres que ens separen els uns dels altres. El cor del prevere, segons l'evangeli, somnia una Església on hi hagi espai per a tothom que busca el sentit de la vida, des del qui només viu les beceroles de la recerca del sentit fins al que camina amb decisió vers la santedat.

Confesso que un dels moments més joiosos de la meua vida es va produir quan vaig descobrir que tothom qui busca i camina està en l'ona del Crist. Tal i com ho van formular el concili ecumènic Vaticà II en el document sobre l'Església i el concili provincial Tarraconense de 1995 en la resolució primera, «volem ajudar gent molt diversa a refer la seva experiència de Déu».

La tasca de l'Església en el món és la del *llevat a la pasta*. Vivim en un món edificat sovint sobre la mentida o les veritats a mitges. Aquest mentida genera violència. La violència ens ha aïllat els uns dels altres. L'evangelització té per objectiu reunir les persones, per tal d'endegar un gran moviment de reconciliació i construir el món en la veritat. La proposta de les encíclics de Benet XVI *Deus*

caritas est i *Caritas in veritate* resumeixen perfectament aquesta proposta de vida.

El cor del prevere, obert a la comunió catòlica, tracta d'eliminar les barreres que ens separen els uns dels altres, en l'entorn immediat de la parròquia o comarca on vivim. Al mateix temps, també, el cor universal del prevere esmerça la seva vida a construir una *nova humanitat*, que uneixi totes les races, llengües, cultures, ideologies, religions, pobles i nacions de la terra en una gran família: la família de Déu.

Per a assolir aquest objectiu, certament, encara hi ha molt camí a fer. Tanmateix, no partim de zero, perquè és cert que, al mateix temps que tenim plantejats molts reptes i desafiaments, també veiem que en l'horitzó hi ha molts signes d'esperança.

La història de l'Església tot just està començant. El seu objectiu final vol reunir tota la humanitat en la comunió universal, és a dir, *catòlica*. El prevere està cridat a ser un testimoni profètic d'aquest futur que esperem.

El prevere i la santificació per mitjà de la *caritas* pastoral

El prevere secular realitza la seva missió en el temps i en l'espai concret on viu, i per aquesta raó, justament, al mateix temps que serveix la comunitat cristiana va assolint la seva plenitud personal i la seva santificació, mitjan-

çant l'amor a les persones a les quals serveix. És la *caritat pastoral*.

Aquesta caritat exercida per mitjà de l'acció pastoral es manifesta en el servei quotidià a la comunitat, és a dir, en l'anunci de la Paraula, la celebració de l'eucaristia i la disponibilitat per la vida de la comunitat.

Predicar la paraula de Déu no es redueix a explicar el sentit del text bíblic, per molt il·lustrat que sigui, sinó que comporta l'esforç d'interpretar-lo i d'aplicar-lo a la realitat concreta de les persones de la comunitat. Això solament és possible quan hom estima profundament les persones concretes de la comunitat.

Celebrar l'eucaristia no es redueix a la realització d'uns ritus, per ben fets que siguin, sinó que comporta viure el sentit profund del sant sopar de Jesús de Natzaret i treballar per a crear les condicions d'una comunió fraternal no solament externa i formal, sinó real i transformadora de les relacions de la comunitat. El mateix podem dir de la celebració de la penitència. No es pot reduir a la realització d'un ritu, sinó a la creació de les condicions de reconciliació real de cadascú amb la seva pròpia consciència, dels uns amb els altres i de tots amb Déu.

La disponibilitat per la vida de la comunitat no es redueix al compliment d'un programa i d'unes activitats concretes com un bon funcionari, sinó al servei apassionat per totes i cada una

de les persones, talment un pare té cura de cada un dels seus fills.

La paraula clau que posa vida al servei pastoral és la *caritat*, és a dir, estimar com Crist va estimar. Seguint el model del Bon Pastor (cf. Jn 10,14-15), implica fer un esforç constant per a *conèixer a fons cada persona* de la comunitat, per a *donar a conèixer el Crist* i el missatge evangèlic, aplicat a la vida de cada persona concreta i a cada una de les situacions concretes que li toca viure. Aquest compromís conscient i conseqüent solament es pot realitzar quan el prevere estima sense condicions i *arrisca la pròpia vida* pel bé de cada persona de la comunitat.

La concreció d'aquesta *caritat pastoral* es realitza en la tasca de l'acompanyament de les persones. Certament, el guiatge del bon pastor no és el propi d'una persona autoritària, sinó el d'una autoritat que emergeix de ser autor de vida, per mitjà del testimoni i la paraula justa, escaient i humil.

En aquest servei pastoral que brolla de l'amor, el prevere no solament fa un bon servei a la comunitat, sinó que al mateix temps assoleix la seva unitat interior, que li dóna maduresa, pau i la joia de viure. El Rector d'Ars és un testimoni palès d'aquesta unitat interior i d'aquesta joia que emergeix com un dels fruits més preuats de l'acció de l'Esperit Sant.

El prevere i la lectura creient de la realitat

El prevere catòlic és un contemplatiu en l'acció, i solament així és feliç. Això suposa una dedicació important del seu temps a la lectura de la paraula de Déu, especialment a l'estudi de l'evangeli i, també, a la pregària gratuïta i contemplativa. Tanmateix, aquesta pregària d'adoració no l'aïlla dels altres, sinó que el fa sensible a la contemplació de les meravelles de Déu en els fets i la vida de cada dia.

La metodologia de la *lectura creient de la realitat* pot ajudar molt a unir la pregària gratuïta d'adoració i la pregària viscuda a partir de la contemplació dels signes del temps (cf. Lc 12,54-56).

La lectura creient de la realitat és el model de reflexió i comprensió de la vida propi de la Sagrada Escripura, perquè observa la realitat com la creació de Déu, la interpreta a la llum de l'Aliança de l'Antic Testament i a la llum de la Nova Aliança del Nou Testament, per tal de reorientar la vida del poble vers la salvació i la santificació.

Hi ha tres elements que configuren la lectura creient de la realitat. El primer és *el respecte o la mirada atenta* a les persones, als fets i a les seves causes i conseqüències, per tal de detectar els reptes i els signes d'esperança que emergeixen de la vida diària de la comunitat.

El segon element és el *discerniment* de la situació observada i analitzada, a la llum de la Paraula i de l'Esperit, per tal de formular els criteris que ens poden ajudar a comprendre a fons la realitat viscuda i a descobrir els camins de superació.

El tercer element consisteix a *canviar l'actitud* a la llum dels criteris de discerniment teològic, espiritual i pastoral elaborats, per tal de dissenyar els *camins de transformació* de la realitat que vivim, lloar Déu pels encerts assolits i convertir les dificultats en oportunitats per a créixer.

Aquests tres elements de la lectura creient de la realitat —*mirada atenta, discerniment i acció transformadora*— ofereixen al prevere una metodologia de l'acció, mitjançant la qual, al mateix temps que serveix la comunitat cristiana, reunida a l'entorn de l'eucaristia, va transformant la pròpia vida en la perspectiva de la maduresa humana, cristiana, eclesial i espiritual de l'evangeli.

He practicat aquesta metodologia teològica pastoral al llarg de quaranta anys, i dono testimoni que ajuda molt a viure la vida de cada dia amb pau, serenitat i esperança. El ministeri de prevere, viscut a la llum de la lectura creient de la realitat, doncs, al mateix temps que realitza un servei joïós a la comunitat esdevé un camí evangèlic de creixement personal, quan les coses van bé i també quan inevitablement experimenta el fracàs.

En el canvi d'època que vivim actualment, aquest tarannà teològic, espiritual i pastoral pot ajudar molt a convertir les dificultats feixugues a les quals el prevere ha de fer front cada dia en bones oportunitats per a créixer com a persona i obrir camins de futur.

El prevere, teòleg de la comunitat

Hi ha una dimensió del prevere que oblidem sovint i que en realitat l'omple de sentit. És la dimensió de teòleg de la comunitat cristiana. Aquesta dimensió no consisteix a impartir cursos de teologia (que també és convenient de fer-ho), o a investigar les fonts i fer recerca teològica (que ho pot fer), sinó a posar paraula als fets i a la vida de les persones i de la comunitat.

Aquesta tasca teològica de posar paraula als fets i a la vida de la comunitat cristiana, podem dir que constitueix la dimensió quasi professional del prevere. De fet, tots els batejats podem expressar la fe i reflexionar-la, i, per aquesta raó, tot batejat porta a l'ànima un «petit teòleg». Tal i com ho va expressar bellament el teòleg Paul Tillich, cada cristià, entre els compromisos que brollen de la seva fe, està cridat a realitzar l'activitat de formular i explicar aquesta fe que viu.

Tanmateix, quan parlem del prevere com a teòleg de la comunitat, no li

demanem solament aquesta teologia espontània, com tampoc una teologia acadèmica d'especialista, sinó l'esforç continuat per a ajudar cada persona a comprendre el propi creixement en la fe, i a formular-lo amb paraules senzilles, clares i significatives. Aquest treball d'ajudar cada membre de la comunitat a posar paraula a la seva experiència de fe també és la condició de possibilitat per tal de posar paraula a la vida i l'experiència de la comunitat cristiana.

Necessitem un llenguatge teològic adequat al nostre temps, perquè molta gent està buscant resposta als seus problemes, i solament la pot trobar en la profunditat de l'evangeli, però sovint no hi té accés a causa de la manca d'un llenguatge adequat i significatiu.

El servei del prevere a les persones de la comunitat en la vida ordinària, i assenyaladament en els situacions límit que ens toca viure a tothom, ofereix un espai privilegiat per a detectar les veritables necessitats sentides i buscar un llenguatge significatiu per a comprendre la tendresa de Déu vessada en el món per mitjà del Crist i segellada per l'Esperit.

Cal revisar aquesta dimensió teològica del ministeri del prevere, perquè hi ha força gent que manifesta la falta de connexió entre els problemes reals de la vida i el llenguatge de la predicació. Aquesta nova connexió del llenguatge de la fe amb la vida tal vegada sigui un dels elements bàsics de la renovació

de la pastoral de l'Església en aquests inicis del tercer mil·lenni.

Aquest Any Sacerdotal que estem celebrant ens ofereix una bona avinentesa per a endegar un moviment renovador del llenguatge de la comunicació de l'evangeli en el treball ordinari del prevere, i especialment en el servei de les homilies. Les homilies han de ser breus i han d'ajudar cada persona a fer experiència del Crist ressuscitat.

El prevere bon comunicador de la fe no neix, sinó que es fa a poc a poc quan, al mateix temps que manté l'estudi de la teologia acadèmica, escolta els problemes i les expectatives de les persones concretes, els reflexiona, els elabora a la llum de la Paraula i va construint ponts de comunicació entre la teologia i la vida real.

El prevere, testimoni de Déu a la frontera

Sempre ha estat així, però avui més que mai el prevere està cridat a ser testimoni de Déu a la frontera. Aquesta és una de les dimensions més difícils, però al mateix temps més fascinants de la vida del prevere de la nostra generació. Situar-se a la frontera equival a la capacitat de viure la fe en un entorn divers, sovint indiferent, i a vegades fins i tot hostil. La reacció del prevere, *testimoni de Déu a la frontera*, davant d'aquesta situació de la societat, no ha de ser ni l'arrogan-

cia de creure's millor ni el complex d'inferioritat, sinó l'experiència de la serenitat, la vivència interior i el diàleg obert amb tothom.

En els inicis de la fe eren escollits per a ser preveres aquells que, a través de la seva vida, havien mostrat la seva opció decidida pel seguiment del Crist i la seva capacitat per a fer front a les circumstàncies de la vida. En aquella etapa de la història de l'Església tots els cristians vivien a la frontera. Tanmateix, solament era escollit per a ser *prevere* aquell que ho vivia amb maduresa.

Al llarg de la història hem viscut etapes diverses, i aleshores, quan l'Església ha viscut sense massa problemes i amb tranquil·litat, ha tingut el perill de pensar que ocupava un lloc a la societat i que era reconeguda com un ens públic. A la societat occidental, secularitzada i plural, això ja no és així, sinó que la comunitat cristiana ocupa un lloc concret enmig de molts altres col·lectius humans. Aquest fet real, de cap manera no vol dir que l'Església hagi deixat de ser significativa per a la societat del nostre temps. Solament vol dir que l'Església ja no s'acredita pel sol fet d'existir, sinó per la qualitat del seu testimoni evangèlic.

Tots els cristians de les Esglésies d'Occident hem d'acceptar aquesta nova situació de la societat. Tanmateix, el prevere està cridat a ser un capdavanter en l'exploració d'aquesta nova frontera de la humanitat. El testimoni del prevere en el món d'avui

exigeix una vivència evangèlica profunda, un servei humil a la comunitat i un diàleg obert a tothom, sense cap discriminació de raça, gènere, llengua, ideologia, cultura o religió.

Viure *a la frontera* a vegades pot semblar dur i difícil. De tota manera, quan hom experimenta aquesta manera de viure el ministeri, obert a tothom i sense cap mena de discriminació, més que mai descobreix la bellesa de l'existència del prevere enmig de la societat.

A totes les generacions hi ha hagut preveres que han viscut *a la frontera*, i justament són aquells que han obert nous camins de llibertat i han trencat les barreres que obstaculitzaven l'evangelització.

El Rector d'Ars, sant Joan Maria Vianney, és un testimoni qualificat d'aquesta obertura de l'Església a tothom. No es tracta d'una obertura superficial i inconscient, sinó d'aquella que brolla de la profunditat evangèlica de l'existència del prevere enmig del món. *Viure a la frontera*, amb un cor universal, ha escrit les millors planes de la història de l'Església.

El prevere, testimoni de l'esperança entesa com a *Misteri*

L'existència del prevere en el món sempre viu en la provisionalitat, perquè és ben conscient que tot és de pas. Per això, al mateix temps que té

una cura infinita en el seu ministeri pastoral diari, el prevere és ben conscient que tot és penúltim i que no ha de posar el cor en res més que en el *regne de Déu* i treballar pel creixement de la *nova humanitat*.

Aquesta convicció el porta a treballar amb plena dedicació a la causa de l'evangeli, però sense perdre mai el bon humor, puix que en l'horitzó de la seva vida i del seu pensament sap que *la pel·lícula acaba bé*, que la darrera paraula no és lo mort, sinó l'amor.

L'esperança brolla de la fe i condueix a la caritat. La fe de cada dia porta el nom d'esperança. Podem dir, doncs, que l'esperança és la petita fe per al dia d'avui. Tanmateix, aquesta fe manifestada en l'esperança no és fe real fins que no actua per mitjà de la caritat.

Les virtuts teològals són la columna vertebral de tots els cristians i, doncs, també de l'existència del prevere en el món. Tot és relatiu, excepte aquesta comunió profunda amb el voler de Déu. Quan hom viu les virtuts teològals, encara que sembli que tot està per fer, en realitat tot és possible.

Ha expressat molt bé aquesta centralitat de l'esperança que brolla de la fe i condueix a la caritat, el filòsof existencialista Gabriel Marcel, quan va formular com a eix vertebrador del seu pensament aquesta afirmació: «Jo espero en TU per a NOSALTRES».

El cor del prevere no és el propi d'un activista, ni d'un empresari, sinó el d'un contemplatiu en l'acció, que

mostra el sentit definitiu de la vida. Aquest sentit no és altre que la tendresa de Déu.

El prevere és l'home de l'esperança, però no solament a favor seu, sinó a favor de tota la humanitat. L'esperança fa que, malgrat que hi hagi moltes dificultats que bloquegen la vida diària, es mantingui ferm en la llum de la veritat i en la força de l'amor.

En el balanç final de la vida, a les maletes no hi portarem els èxits ni els fracassos, sinó res més que l'amor que hem viscut. La raó és ben senzilla. De diners i de poder en tenim més com més en guardem. Tanmateix, d'amor en tenim més com més en donem.

Aquest és el darrer sentit de l'existència del prevere en el món: el testi-

moniatge de la tendresa de Déu. Per aquesta raó, l'ofici de prevere no és un ofici arcaic en la societat moderna, sinó el testimoni vivent d'una qüestió molt antiga però sempre nova: la qüestió de Déu.

Seguint l'exemple del Rector d'Ars, val la pena esmerçar tota la vida de prevere al servei de la comunitat cristiana i de la societat, amb un cor universal, per tal d'anunciar, una vegada i una altra, que l'amor és més fort que la mort, que de la mateixa manera que l'energia no es crea ni es destrueix, sinó que es transforma, l'energia de l'amor es transforma en la resurrecció. Val la pena viure.

Índex

L'Any Sacerdotal a l'arxidiòcesi de Tarragona. Jornades de reflexió curs 2009-2010

Temes tractats	5
Ponències	
Recés d'Advent (21 de desembre de 2009)	
Partir novament de Crist, el model de Pastor. El criteri d'actuació, la referència de vida. Re-presentem el Crist!	
<i>Sr. Arquebisbe</i>	9
Jornada de reflexió (18 de gener de 2010)	
L'eucaristia, centre de la vida sacerdotal, font d'espiritualitat, de servei i de comunió. La presidència de la celebració eucarística i la presidència de la comunitat confiada.	
<i>Mn. Rafael Serra Abellà</i>	21
Recés de Quaresma (8 de febrer de 2010)	
Déu, el primer en tot. La primacia de la gràcia. El celibat pel Regne.	
<i>P. Josep M. Soler, abat de Montserrat</i>	32
Jornada sacerdotal (Dilluns Sant, 29 de març de 2010)	
Fraternitat apostòlica	
<i>Mons. Agustí Cortés, bisbe de Sant Feliu de Llobregat</i>	45
Jornada de reflexió (21 de juny de 2010)	
El prevere davant els reptes d'avui. Dificultat creixent d'atendre la pastoral ordinària per la manca de preveres i per l'entorn social. Els condicionaments personals, dificultats i futur. La salut del cos i de la ment. Viure en pau i alegria la vocació i el servei. L'acompanyament que necessita el prevere.	
<i>Mn. Ramon Prat, vicari general de la diòcesi de Lleida</i>	54

Col·lecció Tau - Documents

Títols publicats:

6. **Agrupació de parròquies**
7. **Enviats per a donar fruit**
Mons. Lluís Martínez Sistach
8. **Orientacions sobre l'admissió i l'acompanyament en el Catecumenat Diocesà d'Adults**
9. **Memoràndum per al rector de parròquia**
10. **Estatut de l'arxiprestat**
11. **Persones, creients i pastors**
Mn. Miquel Barbarà Anglès
12. — **Les celebracions dominicals en pobles petits**
— **Les ofrenes i taxes amb motiu de la recepció de serveis eclesials**
— **Missa *pro populo*, misses de binació i almoines (estipendis)**
13. — **Estatut dels fidels laics amb missió pastoral en una parròquia**
— **Espiritualitat del fidel laic amb missió pastoral en una parròquia**
— **Les celebracions dominicals en absència de prevere**
14. **Actes del martiri de sant Fructuós, bisbe de Tarragona, i els seus diaques sant Auguri i sant Eulogi**
15. **Disset segles de devoció a sant Fructuós, bisbe i màrtir de Tarragona, als seus diaques sant Auguri i sant Eulogi**
Mn. Josep Martí i Aixalà
16. — **Paraules de Benet XVI en la clausura de l'Any Jubilar de Sant Fructuós**
— **Missatge dels bisbes de Catalunya en la jornada interdiocesana del 21 de gener de 2009**
— **Visquem l'Any Jubilar de Sant Pau (comunicació del Sr. Arquebisbe)**
17. **Estatut de la cúria i altres organismes i serveis diocesans**
18. **Celebració de l'Any Jubilar de Sant Pau a Tarragona. Septenari de pregàries**
Secretariat diocesà de litúrgia
19. **Celebració de l'Any Sacerdotal a Tarragona. Catequesis i pregàries**
Delegació diocesana de litúrgia
20. **Any Sacerdotal a l'arxidiòcesi de Tarragona. Ponències curs 2009-2010**

Arquebisbat de Tarragona

Col·lecció Tau - Documents